Ազգ
Azg

3 ՄԱՐՏ 2006 ՈՒՐԲԱԹ 39 (3442)

Նոր Ջուղայում բողոքի հավաք Ադրբեջանի ոճրային քաղաքականության դեմ

Փետրվարի 28-ին Նոր Ջուղայի Հայ ՄՄ «Արարատ» միության սրահում կազմակերպվել էր Ադրբեջանի ոճրային քաղաքականության դեմ բողոքի միջոցառում, որին մասնակցում էին Իրանի հայկական ազգային-եկեղեցական բոլոր մարմինները, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը, հայկական կազմակերպությունների մի շարք մասնաճյուղեր:

Ինչպես տեղեկացնում է ՀՅԴ մամուլի հաղորդագրությունը, Բաբկեն ծ. վրդ. Չարյանն իր ելույթում դատապարտել է նման ոճիրներն ու արբաղծությունները: Հայ դատի հանձնախմբից Նոել Մինասյանը իր խոսքում նշել է, որ նման գործողությունները ոտնահարում են մարդկային արժանապատվությունն ու հավաքական հիշողությունը:

Միջոցառման ավարտին մասնակիցները ՄԱԿ-ից, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ից, միջազգային ատյաններից եւ Եվրախորհրդարանից պահանջել են դատապարտել քաղաքական կամ այլ դրդապատճառներով տարբեր ազգերի ու կրոնների պատկանող կոթողների ոչնչացումը:

Թ. Մ.

Հանգուցալուծումը չհաջողվեց, բայց բանակցությունները կշարունակվեն

«Ռամբուեում առանձնապես ողբերգական բան չի պատահել: Մեկ կարեւոր սկզբունքի շուրջը չհաջողվեց պայմանավորվել», երեկ երեք հեռուստաալիքների տված հարցազրույցում նշեց Հայաստանի Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Թե ինչո՞ւ Ռամբուեի հանդիպումն այդքան սպասելիքների տեղիք տվեց եւ հիասթափեցրեց, Ռոբերտ Քոչարյանը բացատրեց հետեւյալ կերպ. պատճառը չափազանցված սպասելիքներն էին, որոնք լավատեսական հայտարարությունների, երկու նախագահների առանձին հանդիպման փաստի, Ֆրանսիայի նախագահի հրավերի ու ներգրավվածության արդյունք էին:

Լուրջ ազդեցություն է ունեցել նաեւ Սանկտ Պետերբուրգում ութնյակի երկրների հանդիպումից առաջ հարցի սկզբունքների շուրջը պայմանավորվածության գալու ձգտումը, քանի որ դա երաշխիք կլիներ միջազգային հանրության անելու առավելագույնը պայմանավորվածությունների կատարմանն աջակցելու համար: Սակայն Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքերով, սպասվող հանգուցալուծումը չհաջողվեց, բայց բանակցությունները կշարունակվեն: Ընդ որում, ՀՀ նախագահը մեծ սպասելիքներ չի ունեցել, թե համաձայնություն ձեռք կբերվի հիշատակված մեկ կետի շուրջը: «Հարցի կարգավորումն այնքան բարդ գործընթաց է, որ կարելի է, օրինակ, պայմանավորվել 15 սկզբունքների շուրջը եւ ընդամենը մեկի շուրջը չպայմանավորվածությունը կնշանակի, որ գործընթաց չի սկսվում»:

Բանակցություններում Ղարաբաղի մասնակցության առնչությամբ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց. «Կարծում եմ, կա որոշակի թյուրըմբռնում: Ղարաբաղն իրականում մասնակցում է բանակցային գործընթացին, բայց ոչ լիարժեք»: Համանախագահները հանդիպումներ են ունենում Ղարաբաղում, Հայաստանի Նախագահը Ադրբեջանի Նախագահի հետ հանդիպման մասին խորհրդակցում է ԼՂՀ Նախագահի հետ: Ընդ որում, ներկա ձեւաչափի բացասական կողմը Հայաստանին ագրեսիայի եւ տարածքների զավթման մեջ Ադրբեջանի մեղադրելու փորձն է: «Միանշանակ ասեմ, որ այս արգումենտները ոչ մեկին չեն հետաքրքրում, բոլորը գիտեն կոնֆլիկտի էության մասին եւ հասկանում են, որ Ղարաբաղի հետ բանակցելու Ադրբեջանի մերժումը ավելի շատ հոգեբանական բարդույթից է՝ կապված պատերազմի հետեւանքների հետ»: Իսկ շահում ենք նրանով, որ Հայաստանը մեծ արդյունավետությամբ կարող է պաշտպանել հայկական կողմի շահերը՝ ելնելով ճանաչված պետություն լինելուց: Հայաստանի ներգրավվածությունը բարձրացնում է պատասխանատվությունը Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ: Լավագույն տարբերակը կլինի երեք նախագահների բանակցությունների ձեւաչափը: «Իսկ ղարաբաղցիներին հատուկ ասեմ հետեւյալը՝ դուք պետք է սկսեք անհանգստանալ այն ժամանակ, երբ Հայաստանի Նախագահն սկսի խուսափել այդ պատասխանատվությունն իր վրա վերցնելուց»:

Քոչարյանին Մոսկվա խորհրդակցության հրավիրելու Վլադիմիր Պուտինի հայտարարության առնչությամբ Հայաստանի Նախագահը նշեց, որ Պուտինը Ղարաբաղի հարցի մասին հեռախոսազրույց է ունեցել իր հետ: «Ես չեմ զգացել որեւէ ճնշում, որեւէ նպատակ ինչ-որ բան ինձ պարտադրելու»: Չի եղել նաեւ որեւէ կայսերապետական երանգ, այլ եղել է ընկերական մտքերի փոխանակում: Իսկ Պուտինի հրավերն, ըստ Քոչարյանի, բարի ցանկություն էր:

ՄԱՆՎԵԼԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Գյումրիում կստեղծվի տեխնոպարկ

Կառավարությունը երեկ հավանություն է տվել Գյումրիում տեխնոպարկ ստեղծելու ծրագրին, որի մանրամասների մասին լրագրողներին պատմեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար **Արմեն Գեւորգյանը**: Նա նշեց, որ տեխնոպարկերը ստեղծվում են ինովացիոն ծրագրերի իրականացման, բարձր տեխնոլոգիաների ներդրման նպատակով, որոնք հիմք են ստեղծում գիտության վրա հիմնված արտադրության զարգացման համար: Տեխնոպարկն, ըստ էության, փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ինկուբատոր է, որը կարեւոր նշանակություն կունենա Գյումրու զարգացման համար: Այն կստեղծվի «Անալիտսարք-1» ձեռնարկության հիման վրա:

Տեխնոպարկում գործող ձեռնարկությունների համար տրամադրվելու են տեղեկատվական եւ խորհրդատվական ծառայություններ, նրանց են փոխանցվելու նոր տեխնոլոգիաներ: Այս կառույցը կլինի բաց բաժնետիրական ընկերություն, սակայն կարժանանա պետության աջակցությանը՝ ընդհուպ փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության կենտրոնից գումարների տրամադրումը: Կառավարությունը կձգտի նաեւ ներդրումներ ներգրավել միջազգային կազմակերպություններից: «Նախատեսվո՞ւմ են արտոնյալ ռեժիմներ կամ հարկային պայմաններ Գյումրու տեխնոպարկի համար» հարցին Արմեն Գեւորգյանը պատասխանեց, որ հետագայում նախատեսվում են համապատասխան օրենքներ ընդունել տեխնոպարկերին զեղչային կամ արտոնյալ ռեժիմներ տրամադրելու, ինչպես նաեւ վենչուրային հիմնադրամների մասին:

2006 թ. պետբյուջեի պահուստային ֆոնդի հաշվին 67 մլն 500 հազար դրամ է հատկացվել կառավարությանն առընթեր քաղավիացիայի վարչությանը՝ Գյումրու «Շիրակ» օդանավակայանի հիմնանորոգման նպատակով տարածքի գեոդեզիական նկարահանումների եւ երկրաբանական հետազոտությունների իրականացման, նաեւ հիմնանորոգման աշխատանքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման համար: Համաձայն կառավարության մամուլի հաղորդագրության, նման որոշում է կայացվել երեկ կառավարության նիստում: «Շիրակ» օդանավակայանի հիմնանորոգման անհրաժեշտությունը կապված է «Գյումրու տեխնոպարկի ստեղծման ծրագրի իրականացման հետ:

Ա. Մ.

Մեր վաղվա ներդիրում

Շաբաթօրյա **«Ազգի»** մշակութային ներդիրի մեր ընթերցողներին առաջարկում ենք Լեո Կամսարի՝ առավել քան այժմեական «Ազգային հիմն» անտիպ ազգային երգիծանքը՝ գրված այդ տարիներին օրհներգի ընդունման առիթով, սփյուռքահայ ազգային-կուսակցական գործիչ, մեծանուն հրապարակագիր Գերսամ Ահարոնյանի մահվան 25-րդ տարելիցի առիթով Հովիկ Յորդեքյանի հոդվածը, կոմպոզիտոր Աշոտ Սաթյանի 100-ամյակի կապակցությամբ Վարուժան Պլուզյանի հուշ-ակնարկը:

Մեր այս էջերում այսուհետեւ կփորձենք պարբերաբար ներկայացնել միջազգային այսօրվա մշակութային որոշ անցուդարձեր: Վաղվա համարում՝ կերպարվեստի նորությունների մասին:

Իտալացի ասվածաբան, «Ճիչ Արարատից. Արմին Վեգները եւ հայերի ցեղասպանությունը» գրքի հեղինակ Ջիովանի Գուայտայի հետ հետաքրքրական զրույց է ներկայացնում Սուսաննա Մարգարյանը: Արդեն հայտնի է, որ ապրիլի 6-ին գրողների 3-րդ համահայկական համաժողովը տեղի է ունենալու Անթիլիասում, որի շուրջը կան տարբեր կարծիքներ: Այս առիթով մենք զրույցի ենք հրավիրել ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանին, Մխիթարյան միաբանության վարդապետ Հ. Հարություն Պզտիկյանին եւ ամերիկահայ գրականագետ Երվանդ Ազատյանին:

Էլիտար հյուրանոց բուսաբանական այգում

Թույլտվության համար միջնորդել է Գիտությունների ազգային ակադեմիան

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նախորդ օրը Ազգային ժողովում Մանուկ Գասպարյանի հայտարարությունը ռումբի ներգործություն ունեցավ հատկապես բուսաբանական այգու փոխտնօրեն Ավետիս Հայրապետյանի համար: Երեկ առավոտից չէր դադարում լրագրողների, քաղաքապետարանի, տարածքային կառավարման, քաղաքաշինության նախարարության ներկայացուցիչների հոսքը բուսաբանական այգի, լրագրողները՝ լրացուցիչ պարզաբանումների հույսով, պաշտոնյաները՝ փաստերը ստուգելու համար, չնայած այդ փաստերին իրենք վաղուց պիտի տեղյակ լինեին: Եվ Ավետիս Հայրապետյանը հարկադրված էր բոլորին բացատրություններ տալ: Իսկ բացատրություններն այսպիսին են: Այգու՝ Ջեյթուն թաղամասին ու «Ալմաստ» գործարանին հարող տարածքում «Հայագրոէկոլոգներ» հասարակական կազմակերպությունը կենսաբազմազանության պահպանման եւ էթնոգրաֆիկ գոտու ստեղծման հատուկ ծրագիր է իրականացնում: Ավետիս Հայրապետյանը միաժամանակ այդ կազմակերպության նախագահն է: Ըստ ծրագրի, այստեղ աճեցնելու են Հայաստանի ծառաթփային, ծաղկային բազմազանության բոլոր արժեքավոր, ներառյալ էնդեմիկ տեսակները, որոնք հավաքագրելու են հատուկ գիտարշավների ընթացքում:

Տես էջ 2

Ապրիլի մեկից կգործեն փոստային նոր դասիչներ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ապրիլի 1-ից ՀՀ-ում գործածության մեջ կդրվեն փոստային նոր դասիչները (ինդեքսներ): Երեւանի փոստային բաժանմունքի նոր դասիչները նախկին 375000 վեցանիշ թվի փոխարեն կդառնան քառանիշ 00** գրառմամբ, որտեղ **-ը նախկին դասիչի վերջին երկու թվերն են: Օրինակ՝ Երեւանի 26-րդ փոստային բաժանմունքի նախկին 375026-ի փոխարեն կիրառման մեջ է դրվում 0026 դասիչը, կամ Երեւանի 5-րդ փոստային բաժանմունքի 375005-ի փոխարեն՝ 0005 դասիչը:

Ինչպես ասաց «Հայփոստ» ՓԲԸ մամուլի պատասխանատու Աստղիկ Մարտիրոսյանը, խորհրդային տարիներից ժառանգած փոստային դասիչները ՀՀ քառանիշ դասիչներով փոխարինելը պարզեցման եւ հիշելի դարձնելու նպատակ ունի:

Այս նույն սկզբունքով կփոխվեն նաեւ 10 մարզային փոստային մասնաճյուղերի դասիչները.

Արագածոտնի մարզ՝ 02**-05**
Արարատի մարզ՝ 06**-08**
Արմավիրի մարզ՝ 09**-11**
Գեղարքունիքի մարզ՝ 12**-16**
Լոռու մարզ՝ 17**-21**
Կոտայքի մարզ՝ 22**-25**
Շիրակի մարզ՝ 26**-31**
Սյունիքի մարզ՝ 32**-35**
Վայոց Ձորի մարզ՝ 36**-38**
Տավուշի մարզ՝ 39**-42**:

Ադրբեջանը հասարակական «հարցմամբ» ամրապնդում է Ալիեւի ռազմատենչ հայտարարությունները

Ադրբեջանի այսպես կոչված Ղարաբաղի ազատագրման կազմակերպությունը հասարակական կարծիքի հարցում է անցկացրել եւ իբր պարզել, որ Ադրբեջանի քաղաքացիների 60 տոկոսը կողմ է ղարաբաղյան խնդրի լուծման ռազմական տարբերակին: Այս մասին հայտնում է «Դեյ.ազ» ինտերնետային կայքէջը:

Տարօրինակ կլիներ, եթե այդ հարցման արդյունքների հիման վրա չեզրակացնեին, թե ադրբեջանական հասարակությունը պատրաստ է պատերազմի: Եվ առավել տարօրինակ կլիներ, եթե լույս աշխարհ չգար նման մի հարցում, որ ամբողջապես սատար է կանգնում Ադրբեջանի նախագահի ռազմատենչ հայտարարություններին՝ ադրբեջանական պետության ռազմական կարողությունների եւ պատերազմ սկսելու պատրաստակամության վերաբերյալ:

Ընդհանուր առմամբ, ադրբեջանական նման դիրքորոշումը կանխատեսելի է, սակայն հասկանալի չէ, թե ինչու են այդ հայտարարությունները մնում անարձագանք միջազգային հանրության կողմից: Հասկանալի չէ նաեւ, թե 2006 թ.-ից մեծ ակնկալիքներ ու հույսեր ունեցող, ասենք, ԵԱՀԿ կառույցներն ու պաշտոնյաները ինչու են լռելյայն ու աչքափակ այս ամենի հանդեպ, երբ ղեկավար ու անգամ տեղական ամեն մի պաշտոնյա շեշտում է հակամարտության կարգավորման խաղաղ ճանապարհի եզակիությունը այս հարցի լուծման գործում:

Համաձայն ՀՀ ԱԳՆ մամուլի հաղորդագրության, նախարար Օսկանյանը երեկ Վիեննայում ԵԱՀԿ մշտական խորհրդի նիստում անդրադարձել է Ադրբեջանի վերջին շրջանի հայտարարություններին, նշելով, որ դրանք չեն նպաստում արդեն իսկ ձեռք բերված պայմանավորվածությունների հիման վրա բանակցությունները տեղից շարժելուն: Ընդ որում, ռազմական ճանապարհով հարցը լուծելու հայտարարությունները հակասում են նաեւ պրահյան գործընթացի սկզբունքների էությանը եւ ոգուն:

Ա. Հ.

Հայագիտությունն առաջին հերթին մեր պետության խնդիրն է

Խորհրդարանում կասկածներ կան այս առնչությամբ

Հայագիտության ամբիոնների առկայությունը նաեւ ոչ հայաստանյան հաշված բուհերում՝ ամենեւին էլ ապացույց չէ հայագիտության չվտանգված լինելու: Մեզանում տեղ գտած մեր մշակույթին ճիշտ հակառակ կենցաղավարության ու մտածողության տարրերը, որ արտահայտվում են կյանքի բոլոր բնագավառներում, արդեն իսկ հայագիտությունը վտանգում են՝ խարխլելով հայագիտության հիմք եւ կրող տեսակը: Մտահոգությունները այդ առնչությամբ գոնե բարձր ամբիոններից հնչում են եւ մտապես փաստվում է ուշադրության, ֆինանսական աջակցության անհրաժեշտությունը: Եվ փույթ չէ, որ տեղաշարժ, առավել եւս արդյունք չի գրանցվում: Վերջին ձեւակերպումն արդարացի կարող է լինել միայն խորհրդարանում հնչած հարցի համատեքստում. «Իսկ ինչո՞ւ պետք է հայոց լեզվի, գրականության, հայ ժողովրդի պատմության դասաժամերն օտար լեզուների դասավանդմանը տրամադրվող ժամերից ավելի լինեն»: Բարեբախտաբար նշվածի անհրաժեշտությունը գիտակցողները Հայաստանի Հանրապետության խորհրդարանում ավելին են, քան այն կասկածի տակ առնողները: Այս խնդրի առնչությամբ հարց եւ երկընտրանք չունեցող պատգամավորների մի ստվար խումբ առաջարկում է հայոց լեզվի եւ պատմության դասավանդումը պարտադիր դարձնել բոլոր ուսումնական հաստատություններում եւ բուհերում ավարտել ստուգարքով կամ քննությամբ: Պատգամավոր **Լեւոն Մկրտչյանի** հավաստմամբ. «Այսօր հայ ժողովրդի պատմություն առարկան ավագ դպրոցում լծորդվում է հասարակագիտական առարկաների շարքում, հիմնական դպրոցում պակասում են առարկային տրված ժամերը»: Մտահոգությունները, թե հայոց լեզվի եւ պատմության դասավանդման կարգում արտոնություններն ու պարտադիր կարգը ոտնահարում են ուսումնական հաստատությունների ակադեմիական ազատությունը, անհիմն համարեց Լեւոն Մկրտչյանը՝ վստահեցնելով, որ այն արդեն վտանգվել է բուհական խորհուրդներն անկախությունից զրկելով:

Կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանը փաստեց, որ հայ ժողովրդի պատմության դասաժամերը չեն պակասեցվել, սակայն գուցե իրոք պետք է ավելացնել: Նախարարը նաեւ վստահեցրեց, որ ոչ հայոց լեզվի եւ գրականության, ոչ էլ հայոց պատմության դասաժամերը չեն փոփոխվել հօգուտ որեւէ օտար լեզվի դասաժամերի եւ հայտնեց առաջարկի հեղինակների հետ իր համակարծությունը:

Ամեն դեպքում անհրաժեշտ եղավ ԱԺ փոխնախագահ **Վահան Հովհաննիսյանի** անդրադարձը ոչ վաղ անցյալին, երբ Խորհրդային Միությունը փորձում էր ռուսերենի դասավանդումը վեր դասել հանրապետությունների ազգային լեզուներից եւ չնայած տարբեր չափի դիմադրությանը, եղան, մեղմ ասած, անցանկալի հետեւանքներ: ԱԺ փոխնախագահը նաեւ խնդրեց նախարարին պարզել, թե կա՞ արդյոք մի երկիր, որը օտար լեզուների դասավանդումը վեր է դասում պետական լեզվի դասավանդումից:

Դատելով ելույթ ունեցողների առաջարկների քանակից, կարելի է ասել, որ խնդրի անհրաժեշտությունը գիտակցված է խորհրդարանում, բայց միայն ներկայացված առաջարկը չի լուծի հայագիտության զարգացման եւ գործուն գիտական ուղղության մակարդակի բարձրացնելու հարցերը: Ինչեւէ, երեք օրենքներում փոփոխության օրինագծի քննարկումն ավարտվեց, իսկ քվեարկությունը կլինի հաջորդ քառօրյայում:

Լեւոն Մկրտչյանը վստահություն հայտնեց, որ առանց հիմնական բովանդակության փոփոխության օրինագիծն առաջին ընթերցմամբ կանցնի:

ՆՈՒՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Ի՞նչ, ո՞րտեղ, ե՞րբ»

Ինտելեկտուալ խաղ, խորհրդարանում, երեկ

Երեկ խորհրդարանի գլխավոր իրադարձությունը ոչ թե նիստերի դահլիճում էր, այլ կանաչ նախասրահում: Պետք է պարզվեր շատ «սկզբունքային» մի հարց՝ արդյոք խորհրդարանականնե՞րն են ինտելեկտուալ, թե՞ լրագրողները: Ասենք միանգամից՝ հարցը լուծվեց հօգուտ լրագրողների, քանի որ 6 պատգամավորներից ու հավասարազոր-

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

ված 6 լրագրողներից կազմված գիտակների թիմերի միջեւ անցկացված «Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ» ինտելեկտուալ խաղում 13:10 ընդհանուր հաշվով հաղթեցին վերջիններս: Խաղի նախաձեռնողներն էին «Հայկական ժամանակ» թերթի լրագրող Նաիրա Զոհրաբյանն ու երիտասարդ հանրապետական պատգամավոր Արմեն Աշոտյանը, կազմակերպիչը՝ Երեւանի «Գիտակներ» ակումբը, որի նախագահ Կարեն Քոչարյանն էլ հենց վարում էր խաղը, իսկ ակումբի անդամներից կազմված ժյուրին փորձեց բավական անաչառ «դատել» խաղը: Ընթերցողին անպայման կհետաքրքրի, թե ովքե՞ր էին պատգամավորական թիմի ինտելեկտուալները. Արմեն Աշոտյան, Թաթուլ Մանասերյան, Ռաֆիկ Պետրոսյան, Հերմինե Նաղդալյան, Գագիկ Ավետյան, Սամվել Բաղեյան, Վլադիմիր Բադալյան (փոխարինեց):

Չնայած, ինչպես խաղը վարող Կարեն Քոչարյանն ասաց, հարցերին կարող էր պատասխանել յուրաքանչյուր տասնավարտ (անկախ նրանից՝ խաղը Մոսկվայում է, թե այլուր՝ այդպիսին են հարցերը), բայց լրագրողներն առավել բարձր մակարդակ ցուցադրեցին: «Պատգամավորները շանս ունեն հաղթելու, եթե կեղծիքներ թույլ տան», չնայած Վիկտոր Դալլաքյանի այս կատակին՝ վերջինս շատ էլ կարգին ու ակտիվ ցավակից էր (լրագրողների), եւ թիմերի պատասխաններից էլ առաջ դեռ ուներ համարյա հարցերի մեծ մասի պատասխանները:

Մրցամարտն էլ ավելի կարեւորել էր ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը, որն ինքն էլ ստուգեց լրագրողների եւ պատգամավորների ինտելեկտուալ մակարդակը՝ հարց առաջադրելով եւ երկու կողմերի պատասխաններն էլ անբավարար համարելով: Խաղին անգամ հյուրեր կային:

Հարցերը փիլիսոփայության, պատմության եւ այլ ոլորտներից էին, ինչպես մեկական լրագրողական եւ քաղաքական հարց: Երբ Գագիկ Ավետյանը վիճարկում էր լրագրողների տված պատասխաններից մեկը՝ հանդիսատեսների կողմից օրվա տրամադրությամբ մի կատակ հնչեց. «Եթե դիմադրի՝ 6-րդ վարչությունից մարդ ուղարկեք նրա տուն»: Մի խոսքով, երեկ ԱԺ կանաչ սրահում ավելի աշխույժ էր, քան դահլիճում, որտեղ հայագիտական ուղղվածության նախագիծ էին քննարկում: Արդար լինելու համար ասենք, որ ի վերջո պարտվողներն արժանապատվորեն շնորհավորեցին հաղթողներին: Երկու տեսակի մրցանակի շնորհում եղավ. Ռուբեն Հայրապետյանը գրքեր էր ուղարկել երկու թիմերին էլ, իսկ ԱԺ նախագահը գրիչներ (կին լրագրողներին՝ ժամացույց) նվիրեց լրագրողական թիմի անդամներին: Պարտվողներն իրենց գրքերը նվիրեցին գրադարանին, որպեսզի, Վլ. Բադալյանի բառերով, պատգամավորները լավ պարապեն եւ պատրաստվեն մյուս հնարավոր խաղին: Արմեն Աշոտյանն էլ շատ ոգեւորվեց ու հաղթող լրագրողական թիմի մասնակցությունը հնարավոր համարեց նաեւ այս տարվա ընթացքում կայանալիք «Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ» տարածաշրջանային խաղին: Ապագայում հնարավոր է նաեւ երեկվա թիմերի միջեւ մաչ-ռեւանշ:

Մ. Խ.

ՀՀ յուրաքանչյուր քաղաքացու բնակարան ներխուժելը արգելված է օրենքով

«Ես ճանաչում եմ Ավետյանին: Նա աշխատավարձով ապրող մարդ է»: Սա ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի հավաստումն է պատգամավոր Գագիկ Ավետյանի մասին: Հավաստման անհրաժեշտությունը պարտադրված է փետրվարի 28-ին պատգամավորի տանը վեցերորդ վարչության աշխատակիցների իրականացրած խուզարկմամբ: ԱԺ նախագահի պարզաբանմամբ դրանով խախտվել է ՀՀ սահմանադրության 24-րդ, քրեական դատավարության օրենսգրքի 12-րդ,13-րդ եւ 279-րդ հոդվածները, համաձայն որոնց անձեռնմխելի է ՀՀ քաղաքացու գույքը, արգելված է մուտքը բնակարան, խուզարկումն էլ օրինական է միայն դատարանի որոշման առկայության դեպքում: «Արտահայտելով մեր մտահոգությունը՝ համոզված ենք, որ այն լրացուցիչ ազդակ է ավելի հստակեցնելու ՀՀ օրենքները, այդ թվում ՀՀ ԱԺ կանոնակարգը: Կարծում եմ՝ պետք է անհապաղ դադարեցվի պատգամավորի նկատմամբ անհիմն իրավական հետապնդումը, հատկապես, որ մարդիկ այն համարում են քաղաքական», հայտարարեց ԱԺ նախագահը:

Արթուր Բաղդասարյանը հնարավոր համարեց համապատասխան քննարկումները ԱԺ պաշտպանության, ազգային անվտանգության եւ ներքին գործերի հանձնաժողովում ոստիկանության պատասխանատու ներկայացուցիչների հետ՝ միջադեպի բոլոր մանրամասները հստակեցնելու նպատակով: Մինչ այդ Բաղդասարյանը փաստել էր. «Ինքս ճանաչում եմ Գագիկ Ավետյանին որպես սկզբունքային, անաչառ, շիտակ անձնավորության: Բոլորս էլ գիտենք՝ նա ոչ օլիգարխ է, ոչ էլ մեծ ծավալների բիզնեսմեն: Ուղիղ հակառակը: Ընտրվելուց հետո հայտարարել է, որ ձեռնարկատիրական գործունեությամբ չի զբաղվում»:

Լրատվամիջոցներից ԱԺ նախագահը խնդրեց իրավիճակի անաչառ լուսաբանում՝ պատգամավորներին որպես քրեական հետապնդման մեջ կասկածվող կամ հալածյալներ ներկայացնելու փոխարեն:

Ն. Պ.

Էլիտար հյուրանոց բուսաբանական այգում

1-ին էջից

Այսինքն՝ միաժամանակ գենոֆոնդի պահպանության խնդիր են իրականացնելու: Ծրագրի ամենահետաքրքրական հատվածը սակայն առջեւում է: Էնդեմիկ ծառ ու թփերի հարեւանությամբ կառուցվելու են միահարկ կամ երկհարկանի ազգագրական 15 տնակներ՝ ամեն մեկը Հայաստանի մարզերից որեւէ մեկի ճարտարապետության յուրահատկությամբ: Մի խոսքով, փոխտնօրենի խոսքերով, տարածքը նաեւ էկոտուրիստական կենտրոնի է վերածվելու: Եթե ավելի պարզ արտահայտվենք, բուսաբանական այգու այս հատվածում վեր է խոյանալու հյուրանոցային համալիր, որը, շրջակայքի էնդեմիկ հրաշալիքներով միանգամից յոթաստղանի հյուրանոցի հավակնություններ կարող է ներկայացնել:

Տարօրինակ է, որ բուսատեսակների գենոֆոնդի պահպանման խնդիրը լուծվելու է բացառապես էլիտար տնակների անմիջական հարեւանությամբ: Բույսն էլ կենդանի օրգանիզմ է, եւ հյուրանոց-տնակների անցուդարձն անպայման բացասաբար կանդրադառնա նրա աճի ու զարգացման վրա: Առավել անհեթեթ է էկոտուրիզմ ներկայացնել մայր միջավայրից կտրած էնդեմիկ ծառերով ու թփերով սահմանափակ տարածքում:

Ամեն ինչ իրականացվել է ըստ հարկի, փաստաթղթային ձեւակերպումներով: Դիմել են նաեւ Գիտությունների ազգային ակադեմիային, որպեսզի վերջինս միջնորդի եւ քաղաքապետարանը հավանություն տա ծրագրին: Եվ քաղաքապետարանը 5 հա հող է հատկացրել: Նախագծային աշխատանքները, սակայն, չեն հասցրել 1 տարում ավարտել, բանակցությունները շարունակել են հաջորդ տարիներին ու շինարարության թույլտվություն ստացել:

Էկոլոգիական փորձաքննության համար նույնիսկ հասարակական լսումներ են կազմակերպել: Փոխտնօրենը ներկայացնում է այն անձանց ու անհատների ցանկը, ովքեր մասնակցել են այդ լսումներին, Սուխուդյան Գագիկ՝ ԱԺ անկախ փորձագետ, Մանթաշյան Դավիթ՝ փաստաբան, Սարադյան Տիգրան, Եղիազարյան Ռուբեն՝ ճարտարապետներ, Գազարյանց Մարինա՝ «Բիոէկոմեդ» հասարակական կազմակերպություն եւ այլն: Ցուցակում զարմանալիորեն չհանդիպեց հանրահայտ էկոլոգիական կազմակերպություններից ոչ մեկի անունը, ցանկն ավելի առատ էր ճարտարապետների անուններով, որոնցից մեկն այժմ կառուցվելիք տնակների հեղինակներից է...

«Այդ հատվածը ծառազուրկ ու ջրազուրկ տարածք է եղել, այնտեղ նույնիսկ ծառ չի եղել, որ հատվի: Հատվել է դիմացի տարածքը, ուր հիմա մացառուտներ են», ասում է փոխտնօրենը: Հիշեցնենք, որ աշնանը բուսաբանական այգու հենց այս հատվածում անսպասելի հրդեհներ բռնկեցին, որոնց անդրադարձավ նաեւ **«Ազգը»**: Իհարկե, այն ժամանակ միայն աղոտ ենթադրություններ եղան այգու այս հատվածում իրականացվելիք կառուցապատումների մասին: Այսօր պատմությունը շարունակվում է:

Այգու իսկապես ամուլ (թե՞ ամլացված) հատվածում արդեն շինարարական տեխնիկա է հայտնվել, սկսվել են հիմքերի փորման աշխատանքներ: Երեկվա դրությամբ, սակայն, շինարարական աշխատանքները դադարեցվել էին: Հեղինակները պիտի սպասեն ծրագրի գլխին կախված մութ ամպերը պարզվելուն:

Անկախ ամեն ինչից, Երեւանի երեւի ամենաանհավանական ու ամենաանթույլատրելի հատվածում հյուրանոցային համալիր կառուցելու գաղափարը անհնար է առանց բարձր հովանավորության: Դատելով ըստ ամենայնի, այգու այս հատվածին էլ սպասում է մյուս՝ մուտքին հարող հատվածի ճակատագիրը, ուր կեցության իրավունքը վաղուց հաստատել է «Դրախտ» ռեստորանը: Այդ ռեստորանի գրաված տարածքը մի ժամանակ այգու սահմաններում էր:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg@azg.am
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Նոր ատոմակայանի գաղափարն իսկ զոհաբերվում է

«Տնային տնտեսուհիների» «պաշտպան» պատգամավորների եւ կուսակցությունների շահերին

Հայաստանի համար ատոմային էներգիան այլընտրանք չունի: 1992-1995 թթ. էներգետիկ ճգնաժամ տեսած եւ դրա ողջ դառնությունը «ճաշակած» ժողովրդին թերեւս անհրաժեշտություն չկա այդ մասին մեկ անգամ եւս ասելու: Բարեբախտաբար, այս ճշմարտությունը գիտակցեցին ինչպես նախկին իշխանությունները, որոնք ստիպված եղան վերաբացել 1989 թ.-ին փակված Մեծամորի ատոմակայանը, այնպես էլ ներկայիս իշխանությունները, որոնք հին ատոմակայանը փակելու Եվրոմիության պահանջներին զուգահեռ սկսեցին խոսել նոր ատոմակայանի կառուցման անհրաժեշտության մասին: Եվ անգամ եթե չլինեին Եվրոմիության պահանջները, կառավարությունն ուղղակի պարտավոր էր մտածել եւ գործնական քայլեր ձեռնարկել այդ ուղղությամբ:

Դաժան գաղտնիք չէ, որ գործող ԱԷԿ-ի համար վերջնաժամկետը համարվում է 2015 թ.-ը: Ի՞նչ է լինելու դրանից հետո: Եթե անգամ օգտագործենք մեր բոլոր հիդրոռեսուրսները, քամու, արեւի, ընդերքի էներգիան, վերակառուցենք ջերմակայանները՝ բարձրացնելով դրանց օգտակար գործողության գործակիցը, ունենանք գազապահեստարաններ եւ երկրորդ կամ երրորդ գազամուղ, միեւնույն է, մեր էներգետիկ պահանջները դրանով չեն բավարարվի: Առավել եւս, եթե Հայաստանի տնտեսությունը շարունակի զարգանալ այս տեմպերով, ապա կավելանա նաեւ էներգիայի պահանջարկը: Այսինքն, վերոնշյալ բոլոր հանգամանքներով հանդերձ, ըստ մասնագետների, մեր պահանջարկի առնվազն մեկ երրորդը պետք է բավարարի նոր ատոմակայանը:

Նոր ատոմակայան կառուցելու անհրաժեշտությունը նաեւ անվտանգության խնդիր է: Ինչո՞ւ են ապահովված մեր ոչ բարեհամբույր հարեւանները հայկական ԱԷԿ-ից: Բացի այն հանգամանքից, որ ատոմակայանը հնարավորություն է տալիս Հայաստանին առավել ապահով զգալ իրեն եւ չենթարկվել ինչպես նրանց, այնպես էլ բարեկամ համարվող երկրների ճնշումներին կամ շանտաժներին, նաեւ էապես բարձրացնում է մեր երկրի պաշտպանունակությունն ու անվտանգությունը: Ատոմակայան ունեցող երկիրը գոնե հարեւանների կողմից չի կարող ենթարկվել օդային կամ այլ հարվածների, քանզի բոլորը գիտեն, որ դա աղետ կդառնա տարածաշրջանի բոլոր երկրների համար:

Ամենեւին էլ ոչ բոլոր դեպքերում են Հայաստանի իշխանությունները հետադարձություն ցուցաբերում եւ գիտակցում հատկապես հեռանկարային խնդիրների լուծման անհրաժեշտությունը: Պետք է ընդունել, որ այս անգամ կառավարությունն այդ գիտակցությունը դրսեւորել է եւ Ազգային ժողով ներկայացրել «Էներգետիկայի մասին» օրենքում փոփոխությունների նախագիծը, որը նախատեսում է նոր ատոմակայանի կառուցման համար մասնավորից ներդրումներ ներգրավելու հնարավորություններ ստեղծել: Թվում էր, թե այն, ինչ վերեւում նշել էինք, գիտակցում են նաեւ պատգամավորները եւ որեւէ խնդիր այս հարցում չպետք է առաջանար: Սակայն պարզվում է, որ ոչ: Շահարկումներն ու պոպուլիզմը խաղաքական ուժերը պետք է ցուցաբերեին նաեւ այս, կարծես թե խաղաքական խաղերից դուրս գտնվող հարցում: Ընդ որում, այդ խաղի մեջ ներգրավված են ոչ միայն ընդդիմադիր, այլեւ իշխանությանը մաս կազմող ուժերը:

Օրենքի փոփոխություններին դեմ արտահայտվողները հիմնականում հանդես են գալիս ԱԷԿ-ի կառուցման եւ տնօրինման հարցում մասնավորի մասնակցության դրույթի դեմ, պնդելով, որ միջուկային էներգիան պետք է լինի պետական մենաշնորհ: Չնայած առաջարկվող տարբերակում նախատեսվում է, որ նոր ԱԷԿ-ը կունենա 51 տոկոս պետական բաժնեմաս, բայց դա էլ չի բավարարում «Արդարություն», «Ազգային միաբանություն», «Ժողովրդավարություն» եւ հատկապես «Օրինաց երկիր» խմբակցությունների պատգամավորներին: Դեռ մեծ հարցական է, թե մասնավոր ընկերությունները կցանկանա՞ն մասնակցություն ունենալ եւ հարյուր միլիոնավոր դոլարներ ներդնել մի նախագծի մեջ, որի վերահսկիչ փաթեթը գտնվելու է պետության ձեռքում:

Եթե վերոնշյալ կուսակցություններն ու խմբակցությունները խնդիրներ ունեն կեղծիքներով թիվ մեկ իշխանական կուսակցություն դարձած Հանրապետական կուսակցության հետ, դա թող այլ ձեւով եւ այլ հարցեր քննարկելիս ցուցաբերեն: Սակայն նրանց խաղաքական շահերին չպետք է զոհաբերվեն մեր բոլոր 10 տարի հետո: Վատ չէր լինի, որ գնաճի մասին իրենց գիտելիքների բացակայությունը ցուցաբերող, «տնային տնտեսուհիների» «պաշտպան» որոշ պատգամավորներ գոնե որոշ գիտելիքներ ունենան մեր էներգետիկ համակարգի եւ նրանում ատոմակայանի դերի մասին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՎԵՃ

«Քննիչը ուժողի հետ Թաիլանդում եւ Վիետնամում վայելում է արեւելքի հմայքը»

Իսկ «Ռոյալ Արմենիան» կրում է վնասներ

Թե ինչպես մի օր հիմնականում սուրճի վերամշակմամբ զբաղվող «Ռոյալ Արմենիա» ընկերությունը եւ մաքսային պետական կոմիտեն բախվեցին, բազմիցս խոսվել է: Մաքսային կոմիտեի՝ գործարքի առաջարկը մերժած ընկերության համասեփականատեր Գագիկ Հակոբյանը կալանվեց ընկերության փոխտնօրեն Արամ Ղազարյանի հետ:

Երեկ այդ կապակցությամբ «Ռոյալ Արմենիայի» իրավաբան Գեւորգ Մինասյանը եւ կալանվածների պաշտպան Ալոս Սարգսյանը լրատվամիջոցների հետ հանդիպման ժամանակ կարեւորեցին, որ հիշատակված երկու անձանց նկատմամբ կալանքի կիրառման ժամկետը դարձյալ երկարաձգվել է, եւ «Ռոյալ Արմենիա»-մաքսային կոմիտե հակադրության մեջ իր ուրույն դերակատարությունն են իրականացնում նախաքննության մարմինն ու քննիչը: Հիշեցնենք, որ «Ռոյալ Արմենիայի» դեմ քրեական գործով տուժող ճանաչված ԱՄՆ քաղաքացի Վաչե Պետրոսյանի հայտարարությունների հիման վրա կալանավորվել են Գագիկ Հակոբյանը եւ Արամ Ղազարյանը, թերեւս որպես ի շարունակություն «Ռոյալ Արմենիա»-մաքսային կոմիտե հակադրության:

Ասուլիսի ընթացքում Ալոս Սարգսյանը նշելով դատավարական խախտումների մասին, օրինակ բերեց վերջինը: Ըստ այդմ, Քր. դատ. օր.-ի համաձայն, քննիչն առնվազն 10 օր առաջ պիտի դատարան միջնորդություն ներկայացնի՝ կալանքի ժամկետը երկարաձգելու համար, իսկ դատավորն իր հերթին առնվազն 5 օր առաջ պետք է քննարկի ու որոշում կայացնի: Մինչդեռ պրն Սարգսյանի խոսքերով, այս անգամ քննիչը միջնորդություն ներկայացրել է ժամկետի ավարտից 2 օր առաջ, իսկ դատավորն էլ փոխանակ չքննարկելու, բավարարել է: Ի հավելումն սրա, Ալոս Սարգսյանին չի հաջողվում ծանոթանալ տարբեր փաստաթղթերի փորձագիտական եզրակացության նյութերին:

Սարգսյանը նշեց նաեւ, որ Վաչե Պետրոսյանի յուրաքանչյուր հայտարարություն ընդունվում է որպես հիմնավոր, մինչդեռ տվյալ դեպքում գործ ունենք այնպիսի մարդու հետ, որը «Ռոյալ Արմենիայի» ներկայացմամբ բանկային հաշիվ ունի Կիպրոսի օֆշորային գոտում, էլի տարբեր տեղերում, նույնանուն երկու ընկերություն է գրանցված Մ. Նահանգներում եւ Վիետնամում եւ այլն:

Հետաքրքրական է այս պատմության դրվագներից եւս մեկը: Ըստ Ալոս Սարգսյանի, «Ռոյալ Արմենիայի» համասեփականատերն ու փոխտնօրենը 5 ամսում չեն տեսակցել հարազատներին, իսկ դրա փոխարեն, ասենք, քննիչ Մնացական Մարուքյանը «այցելել է Թաիլանդ եւ Վիետնամ», ի դեպ, անմասն չմնալով Վաչե Պետրոսյանի ծառայություններից:

Այս գործի զավեշտական հանգամանքներից տպավորությունն այնպիսին է, թե տնտեսվարող որոշ սուբյեկտներ կարող են ենթարկվել տարբեր ոտնձգությունների եւ իրենց իրավունքների պաշտպանության հարցում Հայաստանում հաջողություն չեն ունենա: Առավել եւս, որ Ալոս Սարգսյանի կանխատեսմամբ, «Ռոյալ Արմենիայի» այս պատմությունը կարող է դառնալ հոգնակի՝ նմանատիպ պատմություն հավանաբար կծագի Գեղարքունիքի մարզում սուրճի մեկ այլ ընկերության առնչությամբ, քանի որ վերջինիս հետ եւս կապված է Վաչե Պետրոսյանի անունը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Հայաստանյան պոլիգրաֆիան արտահանման խնդիրներ ունի

Հայաստանում այսօր կան պոլիգրաֆիական, գրահրատարակչական, դիզայնի, գովազդի եւ գրաֆիկական գործունեությամբ զբաղվող 100-ից ավելի ընկերություններ, որոնց գործունեության շրջանակներն ընդլայնվել են վերջին տարիներին: Գրահրատարակչության միության նախագահ Վահան Խաչատրյանը համոզված է, որ ոլորտում այս տարիներին մեծ թռիչք է եղել, քանի որ 5-6 տարի առաջ Հայաստանում քչերը գիտեին ինչ է էլեկտրոնային հասցեն, ինտերնետը կամ գրաֆիկան: «Իսկ այսօր պատկերը բոլորովին այլ է, եւ որ գրահրատարակիչների համար ավելի կարեւոր է, սկսել են միավորվել եւ համագործակցել թե՛ պետական, թե՛ մասնավոր սեկտորները», «Լոգոս էքսպո սենթր» կենտրոնի կազմակերպած «Ինտերպրինտ՝ պոլիգրաֆիա, գովազդ, դիզայն, փաթեթավորում էքսպո-2006» միջազգային ցուցահանդեսի բացման ժամանակ երեկ արձանագրեց գրահրատարակչության միության նախագահը: Ի դեպ, ցուցահանդեսը կարելի է եւ չհամարել միջազգային, որովհետեւ որեւէ երկրի ընկերություն դրան չէր մասնակցում (Ռնդկաստանից պետք է գային 2 ընկերություն, բայց չէին եկել):

Ցուցահանդեսին, որը կտեւի մինչեւ մարտի 4-ը, մասնակցում էին տպագրական, հրատարակչական, փաթեթավորման, գովազդի եւ դիզայնի արտադրության ոլորտում աշխատող շուրջ 38 հայաստանյան ընկերություններ, որոնց գործունեության մասին տարբեր կարծիքներ հնչեցին:

Օրինակ, գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը նշեց, որ վերջին 10-15 տարիներին հայկական պոլիգրաֆիան մեծ վերելք է ապրել, թեեւ ոլորտում դեռ կան չլուծված հարցեր՝ մասնագետների պակաս, մարդկանց դեպի գրքի արժեքը վերադարձնելու եւ գրահրատարակչական մենեջմենթի զարգացման հետ կապված խնդիրներ:

Ոլորտի զարգացման մասին կարծիքները լրացրեց նաեւ Վահան Խաչատրյանը: «Մեր պոլիգրաֆիան այժմ մեջքն ուղղած քայլում է համաշխարհային շուկայում», ասաց նա: Թեեւ վերջինս դժվարացավ նշել, թե կոնկրետ մեր ո՞ր ընկերության ո՞ր արտադրանքը արտերկրի ո՞ր շուկայում է սպառվում, բայց եւ այնպես ավելացրեց. «Մենք հաջողություններ ունենք որոշ ուղղություններով՝ պոլիգրաֆիայի որակի, գրքերի տեսքի եւ կազմարարական աշխատանքների իմաստով: Մեր պոլիգրաֆիստները այսօր կարողանում են 40-ից 5 հարյուր հազար դոլար արժողությամբ տեխնիկա գնել»:

Միջազգային շուկայում հայկական տպագրական ու մյուս ապրանքների մրցունակության եւ սպառման մասին տվյալներ չուներ նաեւ «Լոգոս էքսպո սենթր» կենտրոնի փոխտնօրեն Արա Ստեփանյանը: Նա միայն հավելեց, որ միջազգային շուկա դուրս գալու համար ավելի շատ ընկերությունները պետք է մտածեն: Փաստորեն, որքան էլ մեր արտադրանքը լավն է, ամեն դեպքում միջազգային շուկա արտահանելու խնդիրներ դեռ կան, որոնք գոնե առայժմ լուծվում են առանձին ընկերությունների սեփական ուժերով: Ա. Ստեփանյանը նշեց, որ իրենց կազմակերպած ցուցահանդեսներն էլ հնարավորություն են ստեղծում ներքին շուկային ծանոթանալու եւ համագործակցելու համար, որը պակաս կարեւոր չէ:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Վիկտոր Ֆանարջյանի մահից հետո ակադեմիայի ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտը չի կործանվել

Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Լ. Ա. Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի տնօրեն, ԳԱԱ թղթակից անդամ Լ. Մանվելյանը արձագանքել է «Ազգում» տպագրված «ՄԱԿ-ի փորձագետների արածը յուրօրինակ գրագողություն է» հոդվածում ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտին տված Սեներիկ Հայրապետյանի գնահատականին, որը նախապես քննարկվել է ինստիտուտի գիտական խորհրդում: Տնօրենը նախ դժգոհություն է հայտնել Վիկտոր Ֆանարջյանին տնօրենի պաշտոնից ազատելու վերաբերյալ հոդվածում թյուրիմացաբար տեղ գտած վրիպումից, որի վերաբերյալ «Ազգն» արդեն ճշտում է տվել:

Հոդվածում Հայրապետյանի արտահայտած այն միտքը, թե ինստիտուտը Ֆանարջյանից զրկվելուց հետո դատապարտվել է վերջնական կործանման, տնօրենը նույնպես հերքում է: «Ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտը ոչ թե «կործանվել է», այլ շարունակել ու շարունակում է գործել գիտական բարձր արդյունավետությամբ: Դրա վկայությունն են վերջին 3 տարիներին միջազգային տարբեր մասնագիտական հանդեսներում հրապարակված 179 գիտական աշխատանքներն ու 2 մենագրությունները: Այդ են վկայում նաեւ արտերկրի ճանաչված գիտնականների մասնակցությամբ ինստիտուտում կազմակերպված մի շարք գիտաժողովները եւ ինստիտուտի աշխատակիցների ակտիվ մասնակցությունը արտասահմանում հրավիրված միջազգային գիտաժողովներին: Դրանք հիմք են հանդիսացել Ֆանարջյանի մահից հետո ընկած ժամանակահատվածի համար ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի մասին ՀՀ ԳԱԱ նախագահության 11.11. 2005 թ. ընդունած որոշմանը, ուր նշվում է՝ քննարկելով Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի գիտական եւ գիտակազմակերպչական գործունեությունը, ակադեմիայի նախագահությունը որոշում է հավանություն տալ ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի 2003-2005 թթ. գործունեությանը», նշված է գիտական խորհրդի «Ազգին» ուղարկած նամակում:

Շնորհակալ աշխատանք՝ արժանի գնահատման

Հր. Աճառյանի «Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի» աշխատությունն ամփոփված

*Հր. Աճառյանի «Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի» աշխատության առաջին հատորը լույս տեսավ 1951 թ., մեծ դժվարությամբ: Հետագայում՝ մինչեւ 1970-ական թվականները լեզվաբանի գիտական ժառանգորդի՝ ակադեմիկոս Էդ. Աղայանի խմբագրությամբ եւ աշխատասիրությամբ հրատարակվեց եւս 6 հատոր: Գ. Գյուլբենկյան հիմնարկության հովանավորությամբ Երեւանի պետհամալսարանի հրատարակչությունն ավելի քան 30-ամյա ընդմիջումից հետո՝ 2005 թ. լույս ընծայեց «Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի» վերջին հատորը (իմաստաբանություն, բառաքննություն, շարահյուսություն), որով փաստորեն ամբողջացվեց գիտական-լեզվաբանական կոթողային այս աշխատությունը՝ շնորհիվ լեզվաբաններ, ԵՊՀ պրոֆեսորներ **Սերգեյ Գալստյանի** եւ **Խաչիկ Բադիկյանի** երկամյա մանրակրկիտ եւ շնորհակալ գործունեության: Հարգարժան լեզվաբանների հետ այս առիթով մեր զրույցը ներկայացնում ենք Ձեր ուշադրությանը:*

- Տեխնիկական մտածողության մեր ժամանակներում հումանիտար գիտությունները որոշակիորեն նահանջ են ապրում: Այսօր հայագիտության համար պայմաններն ավելի քան աննպաստ են՝ անհոգածու վերաբերմունք եւ անտարբերություն: Ձեր կատարած աշխատանքը տուրք է մեծավաստակ լեզվաբանի գիտական ժառանգությանը եւ նույնպես հայագիտությանը:

Սերգեյ Գալստյան- Հր. Աճառյանի արածը ժամանակի հայ լեզվաբանության մեջ եղել է գիտական տեսակետից բարձրագույն գագաթը: «Արմատական բառարանը», որ հրատարակել է մոմաթղթով, ժամանակի լեզվաբանները գնահատել են որպես լավագույն. ոչ մի ժողովուրդ նման բառարան չունի:

Խաչիկ Բադիկյան- Հարցն այն է, որ համադրական քերականությունն այն ժամանակ շատ տարածված չէր՝ տիպաբանական տեսակետից աշխարհի տարբեր լեզուների տվյալները ի մի բերել՝ տեսնելու դրանց տարբերությունները: Նախապես Աճառյանը աշխատանքը պետք է կատարեր 600 լեզուների համեմատությամբ, սակայն չնայած իր խորը պրպտումներին (համագործակցում էր Փարիզի Սորբոնի համալսարանի պրոֆեսորների, եվրոպական, ամերիկյան մի շարք լեզվաբանների հետ, աշխատել է Պետերբուրգի, Մոսկվայի գրադարաններում), նրան չհաջողվեց 38 լեզուների քերականությունը գտնել, որի համար շատ ափսոսում էր:

«Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի» նախորդ հատորների, որ Աճառյանի 40-ամյա ուսումնասիրության արդյունքն են, հրատարակության պատրաստելու աշխատանքը հանձնարարված էր Աճառյանի գիտական ժառանգորդին՝ Էդ. Աղայանին: Դրանք լույս տեսան նախնական հերթականությունը չպահպանված. զանազան պատճառներով չէին ուզում ներածությունը տպագրել, որտեղ Աճառյանն այդ ժամանակվա ընդունված կարծիքները չէր պաշտպանում: Աճառյանը երեխայի պես ուրախանում էր, երբ իր աշխատանքներից որեւէ մեկը հաջողվում էր տպագրել: Այդ պատճառով Աղայանին արտոնել էր փոփոխություններ անել, որպեսզի կենդանության օրոք թեկուզ մեկ-երկու տպված գիրք տեսներ:

Առաջին հատորներում Աղայանը հավելումները նրա հետ համաձայնեցնում էր, այդ հատորներում որոշ հատվածներ գրել է Աղայանը: Աճառյանի մահից հետո Աղայանը խստագույն սկզբունք ընդունեց՝ իր բոլոր հավելումները վերցնել անկյունավոր փակագծի մեջ: Մենք եւս հետեւեցինք այդ սկզբունքին, թեեւ մեր ձեռքը ոչ թե պատրաստի աշխատանք, այլ անմշակ նյութեր ընկան:

- Բնագրերի հետ տարվող աշխատանքային ծավալը նկատի առնելով՝ ինչպիսի՞ դժվարություններ եք ունեցել:

Ս. Գ.- Աճառյանի դուստրը՝ Քնարիկը մեզ տրամադրեց ձեռագրերի մեքենագրված երկրորդ օրինակը (առաջինը չգտնվեց), որի վրա տարբեր ձեռագրերով նշումներ կային, եւ հարկավոր էր տարբերակել՝ որն է Աճառյանինը, որոնք են հետագայում արվել: Բարեբախտաբար, գտնվեցին բառաքննության եւ շարահյուսության բաժինների ձեռագրերը (իմաստաբանության մի մասը չգտնվեց): Եվ հնարավորություն ունեցանք մեքենագրված տեքստը համեմատելու ձեռագրայինի հետ: Թեեւ Աճառյանը մեծ մասամբ գրել է հին ուղղագրությամբ, բայց մեքենագրված տարբերակը նոր ուղղագրությամբ էր, նույնիսկ գրաբար տեքստերը: Ստիպված էինք բոլորը համեմատել ձեռագրերի, եթե պահպանվել էին, իսկ եթե ոչ՝ մեքենագրված բնագրի հետ: Մեջբերումների համառոտագրությունները, բարեբախտաբար, համընկնում էին «Արմատական բառարանի» համառոտագրությունների հետ, որով կարողացանք գտնել համեմատելի աղբյուրները: Բնականաբար, մենք իրավունք չունենք Աճառյանի տեքստում որեւէ փոփոխություն կատարելու՝ անկախ մեր հայացքներից, որ կարող էին չհամընկնել: Բայց բացթողումներ կային կամ անհասկանալի համառոտագրություններ, որ վերականգնել ենք:

Հր. Աճառյանը սիրում էր փոքրիկ թղթերից մինչեւ տետրերի կազմերը օգտագործել: «Արմատականի» հատորները անձամբ ինքն էր բաժանորդներին բաժանում՝ յուրաքանչյուրից 1 ռ. վերցնելով եւ դրա համար մոմաթղթով ստացականի ձեւեր էր մեքենագրել: Ըստ երեւույթին, բոլոր օրինակները չէ, որ վաճառվել են, եւ բոլոր ստացականները չէ, որ լրացվել են, դրանց հետեւում անգամ գրել է: Ինքն ակադեմիկոս էր, նախագահության անդամ եւ նախագահության նիստերի արձանագրությունների սեւագրությունների (որ տրվել էին իրեն նայելու՝ որպես լեզվաբանի) դատարկ տեղերում անգամ գրել է: Թուղթն այդ ժամանակ շատ սուղ էր, եւ Աճառյանը օգտագործել է ամենափոքր հնարավորությունն անգամ: Հարկավոր էր այդ թղթիկները վերադասավորել ըստ թեմաների, ենթաթեմաների: Նույնիսկ տարբեր ածանցների վերաբերյալ դիտողություններ կան նշված, դրանք եւս հավաքեցինք եւ որպես հավելված զետեղեցինք հատորում: Ըստ որում, հետագայում լեզվաբանության մեջ կատարված որոշ գյուտերի վերաբերյալ Աճառյանն արդեն գրել էր, եւ դրանց մասին տեղեկություն ժամանակին լեզվաբանները չունեին:

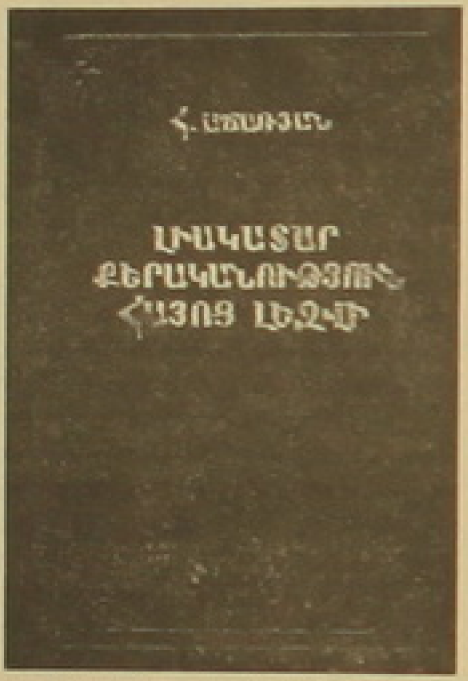

Պատրաստվել է նաեւ հատորի գիտական ապարատը՝ նշումները, մեջբերումները, օգտագործված լեզուների ցանկը, տվյալները: Այն, ինչ պետք է լույս տեսներ 8,9,10 հատորների տեսքով, մենք ամփոփեցինք մեկ հատորյակի մեջ, որովհետեւ նյութերը քիչ էին. այսպիսով «Լիակատար քերականությունը» ամբողջացվեց: Կատարվածը դասական իմաստով իսկական բանասիրական աշխատանք էր՝ տեքստաբանական եւ լեզվաբանական առումով:

Խ. Բ.- Խոսք եղավ թղթի մասին: Իրոք դժվարությամբ էր թուղթ ճարվում: Աճառյանի «Հայոց լեզվի պատմություն» երկհատորյակով աշխատության տպագրությունը անընդհատ ձգձգվում էր՝ պատճառաբանելով թղթի խիստ սակավությունը: Իրականում չէին ուզում Աճառյանին հրատարակել, 1940-ականներից հետո հատկապես: 1949-ին համալսարանում դասավանդելուց նրան զրկել էին: Աճառյանը մեծություն էր, եւ ստիպված էին մեկ տարի հետո վերականգնել: Հրատարակության խմբագիրը Ռուբեն Զարյանն էր, եւ հետաձգումը պատճառաբանում էին, թե լավ թղթի վրա են ուզում տպագրել: Աճառյանն ասում է՝ դուք գիրքը հրատարակեք, թեկուզ շաքար փաթաթելու թղթի վրա:

- «Լիակատար քերականության» նախորդ հատորները լույս են տեսել բավական մեծ տպաքանակով (10000 օրինակ): Քիչ չէ՞ արդյոք վերջին հատորի 300 օրինակ տպաքանակը:

Ս. Գ.- Հատորի տպագրությունը հովանավորել է Գյուլբենկյան հիմնարկությունը, ընդհանուր ֆինանսավորումից մաս պետք է հաներ նաեւ հրատարակչության աշխատողներին: 300 օրինակի սպառվելու պարագայում որոշվեց կրկին վերահրատարակել:

Խ. Բ.- Ֆինանսները չբավարարեցին ավելի մեծ տպաքանակի համար (թեկուզ 500 օրինակի): Մենք ի պատիվ Աճառյանի առանց վարձատրության էլ մեծ սիրով կաշխատեինք, որը մեր հոգու պարտքն է նաեւ: Բայց խոստացան վարձատրություն, 2 տարվա բնագրային նման աշխատանքից հետո վարձատրվեցինք իբրեւ խմբագիրներ, երբ մենք կազմել էինք հատորը, ձեռագրերն ուսումնասիրել, պակաս էջերը վերականգնել: Այդ ամենի համար տրված մեկ ամսվա աշխատավարձից պակաս գումարը վիրավորական է: Սակայն կարեւորն այն է, որ արեցինք Աճառյանին նվիրված մի լավ գործ՝ աշխատությունը բերելով գրքեր ամբողջական տեսքի: Չտպագրված որեւէ աշխատություն Աճառյանից արդեն չկա: Մամուլի տակ է նրա «Պարսից լեզվի պատմությունը», որ շուտով պետք է լույս տեսնի:

Ս. Գ.- Եվս մեկ կարեւոր հարցի մասին՝ մեր նշանավոր գործիչների արխիվները պահպանվում են պետական արխիվում: Աճառյանի արխիվը տնային է առ այսօր: Քնարիկը սրտի թրթիռով է պահում ամեն մի թերթ, մի հուշ, բայց 2 սենյակում բազմանդամ ընտանիք է ապրում եւ պատահականություններ լինում են: Իմաստաբանության կորած ձեռագրերը լուրջ կորուստ են: Առաջարկում ենք կառավարությանը Հր. Աճառյանին վայել մի թանգարան ստեղծել, որտեղ պահպանվի նրա գիտական-գրական ժառանգությունը:

- Պրն Գալստյան, ժամանակին դուք կազմել էիք «Հայոց լեզվի բառակազմական բառարան», ի՞նչ ճակատագիր ունեցավ այդ աշխատությունը:

Ս. Գ.- 1991-92-ին սկսվեցին հրատարակչական աշխատանքները, եւ առաջին հատորը մինչեւ «Ծ» տառը ներառյալ 5000 օրինակով տպագրվեց համալսարանի տպարանում: Հետո պարզվեց, որ տպարանի աշխատողներն այդ 5000 օրինակը աստիճանաբար տարել ու վառել են տունը տաքացնելու համար: Բարեբախտաբար, ձեռագիրը մնացել էր, իսկ տպարանի տնօրենը տպագրված մեկ օրինակ վերցրել էր իր համար: Մխիթարվեցինք, որ այդ տարիներին գոնե բառարանը օգնել է որոշ ընտանիքների, որ երեխաները ցրտից չսառչեն: Գրեթե նույն թվականներին հայոց լեզվի ամբիոնի այն ժամանակվա վարիչ Աշոտ Սուքիասյանի հետ սկսեցինք աշխատել (ներգրավելով ամբիոնի եւս մի քանի լեզվաբանների) «Հայոց լեզվի բացատրական նոր բառարանի» վրա (քառահատոր, 25-ական մամուլով՝ շուրջ 100 մամուլ ընդհ. ծավալով): Դա Աղայանի բառարանի համեմատությամբ 100.000-ով ավելի բառ է պարունակում՝ 250.000 (Աղայանինը՝ 135.600 բառ եւ 11.000 դարձվածաբանական միավոր):

Դեռեւս 2001-ին «Զանգակ» հրատարակչության տնօրեն Սոկրատ Մկրտչյանը ցանկություն հայտնեց դրանք տպագրելու: Առաջին հատորը պատրաստ է տպագրության, երկրորդի կեսը շարվածքային վիճակում է, սակայն տպագրությունը տարիներ շարունակ ձգձգվում է (ենթադրվում է՝ ֆինանսական պատճառներով, քանի որ պետական գործից դարձել է մասնավոր -Մ. Բ.): Երրորդ, չորրորդ հատորները հավաքել եւ պահում եմ ինձ մոտ, հրատարակության կհանձնեմ առաջին հատորը տպագրվելուց հետո միայն:

Զրույցը վարեց
ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՐԱՄՅԱՆԸ

Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիային «Հայերն» ավելի է հետաքրքրում, քան մեր իշխանավորներին

Ռուսաստանի Դաշնության գիտությունների ակադեմիայի ազգագրության եւ մարդաբանության ինստիտուտի պատվերով մի քանի ամսից տպագրության պատրաստ կլինի «Հայերը» ռուսերեն աշխատությունը, որ ներկայումս պատրաստվում է Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտում: Հայերի մասին ռուսերեն ակադեմիական աշխատություն առաջին անգամ գրվել է Ռուսաստանի հիշյալ ինստիտուտի 1962 թվականին հրատարակած «Կովկասի ժողովուրդները» գրքում, որտեղ առանձին բաժիններով ներկայացվել են նաեւ վրացիների ու ադրբեջանցիների վերաբերյալ գիտական ուսումնասիրությունները: 1997 թվականին սկիզբ դրվեց «Ժողովուրդներն ու մշակույթները» մատենաշարին, որի յուրաքանչյուր ստվարածավալ հատորը ընդգրկուն գիտելիքներ է պարունակում նախկին խորհրդային ժողովուրդների էթնոկերպարի մասին: Առաջին գիրքը նվիրվել է ռուսներին, երկրորդը՝ ուկրաինացիներին եւ այլն:

«Հայերը» աշխատության խմբագիրը նույն ինստիտուտի ղեկավարներից է՝ անվանի ազգագրագետ, ակադեմիկոս Սերգեյ Հարությունովը, որը հեղինակն է գրքի առաջին բաժնի՝ «Հայ ժողովրդի էթնոգենեզը եւ էթնիկ պատմությունը»:

Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի ազգագրության բաժնի վարիչ Սուրեն Հոբոսյանի ասելով, այս յուրատիպ աշխատությունը անհնար էր գլուխ բերել միայն իրենց ինստիտուտի գիտաշխատողների ուժերով, դրանում ներգրավվել են նաեւ Մատենադարանի եւ ակադեմիայի արվեստի ինստիտուտի գիտաշխատողները: Ռուսաստանից ընդգրկված է ազգագրագետ, պատմական գիտությունների դոկտոր Ալլա Տեր-Սարգսյանը, որը հեղինակն է Ռուսաստանում հայկական համայնքի վերաբերյալ ուսումնասիրության:

«Հայերի մասին պատմող այսպիսի ծավալուն ու բազմակողմանի աշխատություն դեռեւս չի հրատարակվել նույնիսկ հայերենով, դատելով մեր այսօրվա ֆինանսական վիճակից կարելի է ասել, որ առաջիկայում եւս չի հրատարակվի: Ըստ իս, լավագույն տարբերակը կլիներ այն, որ գիրքը նախ տպագրվեր հայերենով, որից հետո միայն թարգմանվեր ռուսերեն, իսկ հնարավորության դեպքում նաեւ անգլերեն եւ այլ լեզուներով: Ցավոք, դա փոքրածավալ բրոշյուր չէ, որ հնարավոր լիներ տպել մեր ինստիտուտի միջոցներով: Այդպիսի հսկա աշխատությունը կարող էր լինել միայն պետական լուրջ հոգածության արդյունք, մինչդեռ պետությունը որեւէ հետաքրքրություն չի ցուցաբերում: Դա ոչ միայն զարմացնում է, այլեւ հիասթափեցնում: Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիային հետաքրքրում է հայերի մասին լիարժեք գիտելիքներ տվող գիրք հրատարակելը, իսկ Հայաստանի իշխանություններին բնավ չի հետաքրքրում: Մեզանում խնդիր չի դրվում, թե ո՞վ ենք մենք եւ ի՞նչ ունենք այսօր: Հայերս սիրում ենք պարծենալ մեր անցյալով, մշակույթով, հաճախ փորձում ենք ցույց տալ, թե շատ բան գիտենք մեր մասին, բայց իրականում ի ցույց ենք հանում մեր խղճուկ գիտելիքները: Քանի դեռ չի դրվել ո՞վ ենք մենք հարցը, առաջ գնալու փոխարեն տարեցտարի հետ ենք գնալու ու մեր երիտասարդությունն ավելի է անգրագիտանալու», ասում է Հոբոսյանը:

Աշխատության գլխավոր բաժիններից են հայ ժողովրդի էթնոգենեզը եւ էթնիկ պատմությունը, հնագիտական բնութագիրը, էթնիկ մարդաբանությունը, պատմազգագրական շրջանները, երկրագործական մշակույթը, հայկական բնակավայրերը, ժողովրդագրությունը, հայոց լեզուն ու բարբառները, Հայոց ցեղասպանությունը, սփյուռքը, հոգեւոր մշակույթը, ազգային տարազը, ընտանիքը, խոհանոցը եւ նույնիսկ բաղնիքը:

Գիրքը կազմելու ընթացքում որոշ թեմաներ դուրս են մնացել մասնագետների պակասի պատճառով: Գործը բարդացել է նաեւ ավագ սերնդի երկու հրաշալի ազգագրագետների՝ Դերենիկ Վարդումյանի ու Յուրի Մկրտումյանի կյանքից հեռանալուց հետո, որովհետեւ հենց նրանք են եղել «Հայերի» ստեղծման աշխատանքի ղեկավարներն ու կազմակերպիչները: Հայաստանյան մասնագետներն իրենց գործը կավարտեն հուլիսին, որից հետո Մոսկվայում կարվեն խմբագրական ճշգրտումները, եւ ամենայն հավանականությամբ մինչեւ տարեվերջ գիրքը կդրվի ռուսալեզու ընթերցողի սեղանին: «Սա լուրջ նվաճում կլինի ոչ միայն մեր ինստիտուտի, այլեւ մեր գիտության համար», համոզված է Սուրեն Հոբոսյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ադրբեջանցիները շեղեցին սեմինարի ընթացքը

Նրանք իրենց ներքին խնդիրները քննարկումների առանցք դարձրին, իսկ մասնակիցներին՝ հանդիսատես

Մինչ եվրոպական, ռուսական զանազան խմբեր ու գործիչներ ամենաբարձր մակարդակներով փորձում են նպաստել ղարաբաղյան խնդրի բարեհաջող հանգուցալուծմանը, Թբիլիսիում հայ եւ ադրբեջանցի բնապահպաններն իրենց վրացի գործընկերների հետ տարածաշրջանի էկոլոգիական խնդիրները միասնաբար լուծելու ուղիներ էին առաջարկում: Բնապահպանությունն առայժմ քաղաքականության ծառան չէ. օդը, հողը, ջուրն ու երկինքը, անկախ միջպետական հարաբերություններից, նույն համակարգում են: Այնուամենայնիվ, ղարաբաղյան հակամարտությամբ սնված մթնոլորտում ակնհայտ սառն էին նաեւ սեմինարի մասնակից հայ եւ ադրբեջանցի բնապահպանների հարաբերությունները:

Անդրսահմանային համագործակցության գլխավոր թեման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) համակարգի ուժեղացման անհրաժեշտությունն էր բոլոր 3 երկրներում: Դա նշանակում է, որ հասարակությունը պիտի հնարավորություն ունենա մասնակցելու ամեն մի տնտեսական գործունեության վերաբերյալ պետական-կառավարական որոշումների կայացմանը, այնպիսի գործունեության, որ շրջակա միջավայրի վրա որոշակի բացասական ներգործություն կարող է ունենալ: Հասարակությունը պիտի այդ որոշումները բողոքարկելու հնարավորություն էլ ունենա օրենքի մակարդակում: Խոսքը վերաբերում է նաեւ օրենսդրական բազաներին, զանազան ծրագրերին ու նախագծերին:

Խնդրի նույնականացումը լիովին հնարավոր է՝ նկատի առնելով, որ տարածաշրջանի միմյանց նկատմամբ այնքան էլ ոչ բարեկամական զգացմունքներ տածող ժողովուրդները զարգացման նույն ընթացքն են ապրում, մեկը մի քիչ առաջ ընկած, մյուսները՝ նրա ապրածը վերապրելու ճանապարհին: Ադրբեջանում ու Վրաստանում էլ ժողովուրդն այսօր սնվում է տարտամ հույսերով ու ձգտումներով, ապրելով հետանկախացման ժամանակների մանկական տարիքը, որը մենք վաղուց անցել ենք:

Բոլոր 3 երկրներում էլ խնդրի օրենսդրական բազան բազմաթիվ բացթողումներ ու անկատարություններ ունի, ինչը միանգամայն բնական է ապրելակերպ չդարձած ՇՄԱԳ երեւույթի համար: Բնականաբար, հասարակական մասնակցությունն էլ, մեղմ ասած, անբավարար է այս կամ այն շինության կամ ձեռնարկության շահագործման էկոլոգիական հետեւանքները գնահատելու, փորձաքննություն իրականացնելու գործընթացներին: Այս առումով հայկական օրենսդրությունը հարեւան երկրների համեմատ շահեկան վիճակում է, քանի որ մանրակրկիտ ու բծախնդիր ներկայացնում է հասարակական մասնակցության բոլոր քայլերը: Սակայն մեր օրենքն էլ լռում է այդ մասնակցությունն ապահովելու մեխանիզմների մասին՝ պետք է իրազեկել հասարակությանը, բայց ինչպիսի լծակներով իրազեկել ու ներգրավել այն հատվածին, որն իսկապես ենթակա է նախատեսվող գործունեության բացասական ներգործությանը, ոչ մի բառ չկա:

Ըստ հանդիպման ծրագրի, նախատեսվում էր, որ միմյանց պրոբլեմները ներկայացնելուց հետո 3 երկրների բնապահպանական հասարակական ու պետական կառույցների ներկայացուցիչները տարածաշրջանային հայեցակարգի սկզբունքների մշակման առաջին փորձը պիտի անեին: Սեմինարն անսպասելիորեն շեղվեց ընթացքից՝ միանգամայն այլ հուն ուղղվելով: Ադրբեջանը ներկայացնող Մայիս Գույալիեւի զեկույցի առանցքը հասարակական մասնակցության ապարդյուն առկա կոռուպցիան էր իրենց երկրում: Երեւում է, թեման խիստ անհանգստացրել էր ադրբեջանական իշխանություններին, քանի որ իրենց նախաձեռնությամբ սեմինար էին առաքել բնապահպանության նախարարության, հասարակական ու լրագրողական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից կազմված հսկա մի պատվիրակություն: Անկոչ հյուրերի նպատակը, ինչպես ընթացքում պարզվեց, Մայիս Գույալիեւին արժանի հակահարված տալն էր, որը համարձակվել էր կոռուպցիայի կեղտոտ լվացքը կապել ներկայացվող թեմային եւ օժառել օտարների ներկայությամբ: Մայիս Գույալիեւն անխնա քննադատում էր Ադրբեջանի չինովնիկական ապարատին, եւ դժվար էր հասկանալ, թե ոգեւորությունն ու ծայր ուղղամտությունը ֆանատիկության, էքսցենտրիկության թե ընդամենը կազմակերպությունը ֆինանսավորող օտար տերերին սովորական ծառայամտության արտահայտություն էին: Ադրբեջանցու ղեկավարած կազմակերպությունը ֆինանսավորում է հանրահայտ Սորոսը:

Մայիս Գույալիեւի պնդմամբ, Ադրբեջանը էկոլոգիական փորձաքննության մասին նույնիսկ օրենք չունի: Նրան կտրուկ հակադարձում էր Ադրբեջանի բնապահպանության նախարարության փորձաքննական ծառայության պետը, համարելով, որ կոռուպցիայի մասին որեւէ մեկին մեղադրելուց առաջ Գույալիեւը ձեռքի տակ դրա վերաբերյալ դատական որոշում պետք է ունենա:

Ի դեպ, այս ոլորտն իսկապես կոռուպցիայի տաքուկ բներից է: Ներկուլիսային տեղեկությունների համաձայն, Հայաստանում, օրինակ, միջին հզորության օբյեկտի էկոլոգիական փորձաքննության գինը 2 հազար դոլար է: Ադրբեջանի ոչ պաշտոնական աղբյուրները շատ ավելի մեծ թիվ են նշում՝ 50 հազար դոլար: Նավթասարի հետ կապված միլիոնավոր դոլարների հոսքն այպիսի անհամեմատ սակագներ է նշել այստեղ:

Ադրբեջանցիների փոխադարձ մեղադրանքները, նույնիսկ միմյանց վիրավորանքներ հասցնելու մակարդակում, խանգարեցին համատեղ սկզբունքների ու գործողությունների մշակմանը, ինչի հետ կապված նոր նախագծերի ակնկալիք ունեին սեմինարի մասնակիցները: Նույն խնդրի շուրջն ընդհանրական մոտեցումների ու համագործակցության ծրագրերի ձեւավորումը մնաց անորոշ ապագայում, քանի որ այս օրերին ավարտվեց ՇՄԱԳ-ի առաքելության այս հատվածը:

Սեմինարին ներկա էր նաեւ Վրաստանում Ադրբեջանի դեսպանը: Ամենայն հավանականությամբ, նրան այստեղ էր բերել ոչ ընդհանուր հայրենակցին տեղը դնելու հայրենական գործողությանը համերաշխություն հայտնելու ցանկությունը: Իր հայրենասիրական պարտքը նա արտահայտեց այլ կերպ՝ հայաստանյան խմբի ղեկավար, ՇՄԱԳ-ի փորձագետ Վռամ Թեւոսյանին ուղղված անհասկանալի հարցադրմամբ, թե ինչու են Ղարաբաղում արտադրում հայկական շտրիխ-կոդերով ապրանքներ: Չտվելով սեմինարի հետ ոչ մի կապ չունեցող հարցադրման պատասխանը, Հայաստանի ներկայացուցիչն ասաց, որ դա ոչ իր իրավասության, ոչ էլ քննարկվող թեմայի հետ որեւէ կապ չունի: Իր գործն ավարտած համարելով՝ դեսպանը հանգիստ շունչ քաշեց:

Ադրբեջանի նախարարն ասում է՝ ոչ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման տարածաշրջանային կենտրոնը Համաշխարհային բանկին առաջարկ է ներկայացրել Հարավային Կովկասի 3 երկրներում ինտերնետային էկոլոգիական էջ (վեբսայթ) բացելու վերաբերյալ: Նախատեսվում է, որ այնտեղ եռամսյակը մեկ տեղեկատվություն կհրապարակվի էկոլոգիական բոլոր բաղադրամասերի վերաբերյալ՝ օդ, հող, ջուր, աղտոտվածության տարբեր արտահայտություններ, ընդերք: Նախագիծն իրականություն դարձնելու համար Համաշխարհային բանկը նախ պահանջում է 3 երկրների բնապահպանության նախարարների համաձայնությունը: Վրաստանի եւ Հայաստանի նախարարներն արդեն ստորագրել են այն, Ադրբեջանի նախարարը սկզբում պատրաստակամություն է հայտնել, այժմ ասում է՝ ոչ:

Հավանաբար, այս երկրի իշխանությունները չեն ուզում վերահսկողությունից դուրս թողնել մի ոլորտ, ուր իրենց համար խոցելի շատ բան կա, կամ էլ մեզ նման ինքնամոռաց հավատ չեն ընծայում դրսի կազմակերպություններին, որոնցից մեկի ֆինանսավորմամբ նախագիծը կյանքի ուղեգիր պիտի ստանա:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Չեռնոգորիան մայիսին կանցկացնի անկախության հանրաքվե

Չեռնոգորիայի խորհրդարանը երեկ հաստատել է երկրում անկախության հանրաքվե անցկացնելու առաջարկությունը: Հանրաքվեի անցկացման օրինագիծը ընդունվել է 60 կողմ եւ 10 դեմ ձայներով:

Ներկայումս Սերբիան եւ Չեռնոգորիան միացյալ պետության մեջ մտած երկրներ են: Ինտերֆաքս գործակալության տվյալներով, Չեռնոգորիայի բնակիչները հանրաքվեի ժամանակ պետք է պատասխանեն հարցին՝ ուզո՞ւմ են պահպանել ներկա կարգավիճակը, թե՞ նախընտրում են դառնալ անկախ պետություն:

Ենթադրվում է, որ անկախության հանրաքվեն տեղի կունենա մայիսի 21-ին:

Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի պետություն ստեղծելու համաձայնագիրը 2002 թ. մարտին ստորագրել են Հարավսլավիայի եւ Չեռնոգորիայի նախագահներ Վոյիսլավ Կոշտունիցան եւ Միլո Ջուկանովիչը, ԵՄ արտաքին քաղաքականության եւ անվտանգության գծով ներկայացուցիչ Խավիեր Սոլանան, այլ պաշտոնական անձինք:

Առանձին-առանձին Սերբիան եւ Չեռնոգորիան ունեն լայն իրավունքներ, պաշտպանական եւ արտաքին ընդհանուր քաղաքականություն, բայց ինքնուրույն տնտեսություն, արժույթ եւ մաքսային ծառայություններ: Միացյալ պետության ստեղծման համաձայնագրով Չեռնոգորիան պարտավորվել էր 3 տարի չանցկացնել անկախության հանրաքվե: Այդ ժամկետը լրացավ 2005 թ. մարտին: Գ. Ռ.

Դելիում ստորագրվեց ամերիկա-հնդկական միջուկային գործակցության պայմանագիր

Պայթյուններ Կարաչիում ԱՄՆ հյուպատոսարանի մոտ

ԱՄՆ-ը եւ Հնդկաստանը երեկ Դելիում ստորագրել են ատոմային էներգետիկայի ոլորտում համագործակցելու պայմանագիր, որը Դելիին թույլ կտա ստանալ ամերիկյան միջուկային տեխնոլոգիաներ: Նախորդ օրն Աֆղանստանից Հնդկաստան էր թռել ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը, որը երեկ պայմանագիրն ստորագրեց հնդիկ վարչապետ Մանմոհան Սինգհի հետ:

Բանակցությունների ավարտից հետո Բուշը «պատմական» անվանեց ձեռք բերված համաձայնությունը: Միջուկային զենքը չտարածելու միջազգային համաձայնագրին չմիացած Հնդկաստանը նոր պայմանագրի շնորհիվ կկարողանա օգտվել ամերիկյան ատոմային տեխնոլոգիաներից:

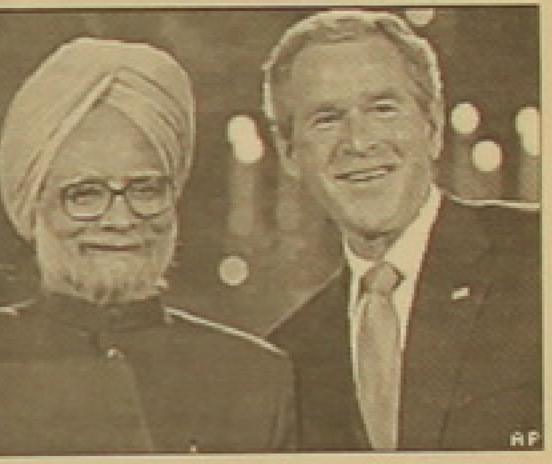

Այդուհանդերձ, պաշտոնական Վաշինգտոնը փոխում է վերաբերմունքը Հնդկաստանի միջուկային ծրագրերի նկատմամբ: BBC-ն հիշեցնում է, որ 1998 թ. ԱՄՆ-ը ժամանակավոր պատժամիջոցներ ձեռնարկեց միջուկային փորձարկումներ կատարած Հնդկաստանի դեմ:

Ֆրանսպրեսն իր հերթին նշում է, որ ստորագրված պայմանագիրն ամերիկացիներին թույլ կտա վերահսկողության տակ առնել հնդիկների միջուկային ծրագիրն ու անհրաժեշտության դեպքում այն հակադրել Չինաստանի միջուկային զորությանը:

Բուշի եռօրյա այցի հենց սկզբում մահմեդականների բողոքի ցույց տեղի ունեցավ Դելիում: Մոտ 100 հազար ցուցարարներ «իսլամի թշնամի» Բուշից պահանջում էին հեռանալ: Դելիում անվտանգության արտակարգ միջոցներ են ձեռնարկվել: Փողոցներում շրջում են զինված ոստիկաններ, իսկ նախագահական շքախմբի տեղաշարժերի ժամանակ տանիքի վրա ուղղաթիռներ են պտտվում:

Վաղը Ջորջ Բուշը մեկօրյա այցով կմեկնի Պակիստան: Իսլամաբադում նախագահներ Փերվեզ Մուշարաֆը եւ Ջորջ Բուշը կքննարկեն մի շարք հարցեր, որոնցից կարեւորագույնը համարվում է հակաահաբեկչական պայքարը:

Այցի նախօրեին Մուշարաֆը հույս է հայտնել, թե Բուշը կարող է զգալի դեր խաղալ Քաշմիրի պատճառով տասնամյակներ շարունակվող հնդկա-պակիստանյան հակամարտության լուծման մեջ: Պակիստանը հավակնում է ամբողջ Քաշմիրին՝ վկայակոչելով այդ լեռնային շրջանում մահմեդական բնակչության գերակշռությունը: Իսկ Հնդկաստանը հիշեցնում է, որ 1947 թ. Պակիստանի ստեղծումից առաջ այդ ամբողջ տարածքն իրենն է եղել:

Բուշի շրջագայության առիթով երեկ երկու ուժգին պայթյուն է որոտացել Կարաչիում ԱՄՆ հյուպատոսարանի շենքին կից «Մարիոթ» հյուրանոցի կայանատեղում: Ֆրանսպրեսը հիշեցնում է, որ հյուպատոսարանի դեմ ահաբեկչություն էր իրականացվել նաեւ 2002 թ. հունիսին:

Երկու պայթյունների հետեւանքով կան զոհեր, որոնցից մեկն ամերիկացի դիվանագետ է: Ականատեսների խոսքերով, կան հարյուրավոր վիրավորներ: Պայթյուններից բռնկվել են կայանված մեկ տասնյակ ավտոմեքենաներ:

Այս ամենին տեղեկանալով՝ Բուշը Դելիում հայտարարել է, թե «ահաբեկիչները եւ մարդասպանները» իրեն չեն խանգարի մեկնել Պակիստան:

Խաթամի. «Հոլոքոստը պատմական իրողություն է»

Իրանի նախկին նախագահ Մոհամմադ Խաթամին հրեաների ողջակիզումը՝ Հոլոքոստը համարում է «պատմական իրողություն»: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը, վկայակոչելով իրանական մամուլի հրապարակումները:

«Մենք պետք է բողոքենք, եթե սպանում են թեկուզ մեկ հրեայի: Մի՛ մոռացեք, որ Հիտլերի, նացիզմի եւ գերմանական նացիոնալ-սոցիալիզմի ոճիրներից մեկն անմեղ մարդկանց, այդ թվում՝ հրեաների զանգվածային սպանությունն է», ասել է Խաթամին:

Նրա խոսքերով, Հոլոքոստը պետք է ճանաչվի «նույնիսկ այդ պատմական փաստի շահարկման եւ պաղեստինցիների վրա գործադրվող ուժգին ճնշման պայմաններում»:

1997-2005 թթ. Իրանի նախագահ բարեփոխական Խաթամին նշում է, որ մահմեդականներին բնորոշ չէ հալածել հրեաներին: «Հրեաների հալածանքը, ինչպես եւ նացիզմը հատուկ են Արեւմուտքին: Արեւելքում մենք միշտ խաղաղ ապրել ենք կողք-կողքի: Բացի դրանից, մենք հետեւում ենք կրոնի սկզբունքներին, որոնց համաձայն անմեղ մարդու մահը համայն մարդկության մահն է», ընդգծում է Խաթամին:

Միաժամանակ նա Իսրայելի ղեկավարներին մեղադրում է «քաղաքականության ֆաշիստական մեթոդների կիրառման» մեջ:

«Եվրոպան դրախտ է օտարերկրյա գործակալների համար»

Եվրոպայի խորհրդի հաշվետվությունում նշվում է, որ եվրամիության տարածքը «իսկական դրախտ է» օտարերկրյա հատուկ ծառայությունների գործակալների համար: Հաշվետվությունում արդյունքները հիմնված են այն ինֆորմացիայի վրա, որն անցկացվել է Եվրոպայում ԿՀՎ գաղտնի բանտերի գոյությունը ստուգելու նպատակով:

Ստրասբուրգում փաստաթուղթը ներկայացնելով՝ ԵԽ գլխավոր քարտուղար Թերի Դեյվիսը հայտարարեց. «Եվրոպայում ոչ մի երկրի օրենսդրություն մեջ չկան սեփական տարածքում օտարերկրյա ծառայությունների գործունեության արդյունավետ հսկողություն ապահովող դրույթներ»:

Նրա խոսքերով, մեծությունների անձեռնմխելիության գործող կարգը դժվարացնում է իրավախախտումների օտարերկրյա հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչների նկատմամբ:

Եվրոպայի խորհուրդը հարցեր ունի Ռուսաստանին, Բոսնիա-Հերցեգովինային, Մակեդոնիային եւ Լեհաստանին: ԿՀՎ գաղտնի բանտերի վերաբերյալ այդ երկրների կառավարությունների պարզաբանումները բերել են, ուստի ինչու թեմայի այդքան կցանկանային:

Գ. Ռ.

Մշակույթ

Փայլուն համերգ Մոսկվայում

Իմ զրուցակիցներից մեկը՝ Նատալյա Գոմցյանը Հովհաննես Չեքիջյանին կոչել է հայ մշակույթի ասպետ: Աշխարհահռչակ մաեստրոն իր կենդարյա գործունեության ընթացքում բազմաթիվ ընտիր բնութագրումների է արժանացել: Սակայն այս մեկը՝ հայ մշակույթի ասպետը շատ հոգեհարազատ է իրեն, որովհետեւ, ինչպես, միջնադարյան ասպետների նման նա աննահանջ է գործում, նվիրական է Աստծո պատգամին: Ու եթե հիմա Հովհաննես Չեքիջյանի մասին մի նոր, բարի խոսք է ասվում, պարզ սոսկ եղածի հավաստումն է: Մեր խոսքի եւ մեկ հաստատումը երկու օր առաջ Մոսկվայում կայացած համերգն է, որն անցկացվեց Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության տարվա շրջանակում:

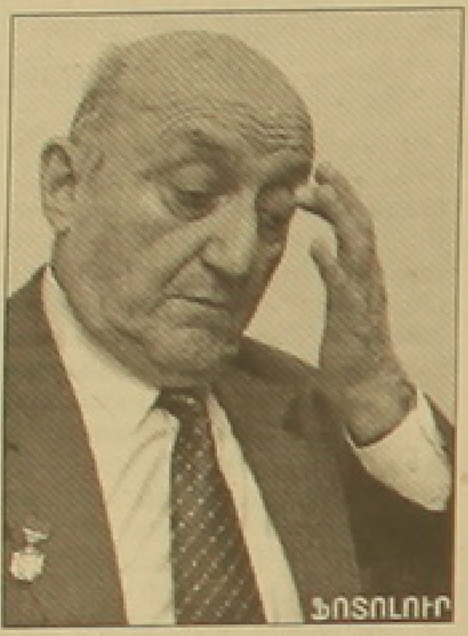
ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Մոսկվայի սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցում մարտի 1-ին Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, պետական մրցանակների դափնեկիր Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ ներկայացրեց Եկմալյանի, Սպիտակովու, Կոմիտասի, Հենդելի, Մոցարտի, Չայկովսկու, Նովիկովի, Վերդիի, Ռոսինիի ստեղծագործություններից: Համերգը եզրափակվեց հայկական «Հայր մերով», որն ինչպես հայտնություն էր գոնե ռուս ունկնդիրների համար: Եվ պատահական չէ, որ մեկուկես ժամից ավելի տեւած համերգն անցավ ասես էլեկտրականացած սրահում:

Համերգից հետո աշխարհի մեծագույն երաժիշտներից մեկը՝ Իրինա Արխիպովան, որը ժամանակին մի քանի անգամ հանդես է եկել Հայաստանի երգչախմբի հետ, ընտրում էր ռուսերենի լավագույն բառականները կատարյալին եւ մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանին շնորհավորելու համար: Իսկ երգչախմբային արվեստի գիտակ Սվյատոսլավ Բելզան այս համերգը իսկական ռոմբ համարեց արվեստի դաշտում այսօր ամեն վայրկյան պայթող ճայթյունների կողքին: Հայաստանի 2-րդ եւ մոսկովյան «Культура» հեռուստաալիքները նկարահանեցին ողջ համերգը եւ հույս ունենք, որ մոտ ժամանակներս մենք առիթ կունենանք գոնե հեռուստատեսությամբ դիտելու այդ հրաշալի ելույթը:

Երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության տարվա իրադարձությունները լուսաբանելու համար հավատարմագրված ժուռնալիստների համար մամլո ասուլիս էր հրավիրվել, որի ժամանակ Հովհաննես Չեքիջյանը եւ երգչախմբի տնօրեն Գեղամ Մելիքսեթյանը ներկայացրին իրենց անմիջական տպավորությունները: Թեեւ համերգից հետո մեկ օր անգամ չէր անցել եւ մամլո ասուլիսի մասնակիցները հոգնությունը դեռ չէին թոթափել, այնուամենայնիվ անմիջապես ժուռնալիստները կրակի տակ առան երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավարին եւ տնօրենին: Դա իր պատճառն ուներ:

Բոլորովին վերջերս ամենահակասական գնահատականների արժանացավ մշակույթի տարվա գալա-համերգը: Իսկ այս համերգից հետո Երեւան վերադարձած արվեստագետներից ոմանք խիստ դժգոհել էին այդ գալա-համերգի թե՛ որակից, թե՛ կազմակերպիչներից: Այս անգամ, իհարկե, որակի մասին խոսելու հարկ չկար, որովհետեւ մոսկվացիների առջեւ ելույթ էր ունեցել հայ երաժշտական արվեստի ամենահարգի եւ պրոֆեսիոնալ խմբերից մեկը: Իսկ Մաեստրոն ու երգչախմբի տնօրեն Գեղամ Մելիքսեթյանը շատ գոհ էին մոսկովյան կազմակերպչից՝ «Ինտեր-կոլցուրա» կազմակերպության նախագահ Սուրեն Շահումյանից:

Իսկ անմիջապես ժուռնալիստներին շատ ավելի ուրիշ հարցեր էին հետաքրքրում: Պետական ակադեմիական երգչախմբի 45 տարվա անփոփոխ ղեկավար Հովհաննես Չեքիջյանը որեւէ հստակ ակնկալիքներ չունի մշակույթի այս նոր նախարարից եւ: Միայն մեկ բան է ուզում՝ որ թե՛ մշակույթի նախարարությունը, թե՛ նախարարը չխանգարեն կատարյալին եւ իրեն, ինտրիգներ չհրահրեն: Ճիշտ է, գրեթե 100-ի հասնող երգչախմբի անդամներից յուրաքանչյուրի ամսական աշխատավարձը այսօր չի անցնում 16 ու կես հազար դրամի սահմանը, սակայն մաեստրոն համոզված է, որ ոչ մեկը ուրիշ տեղ գնալու ցանկություն չունի... Հարցեր շատ կային, որոնց համարժեք պատասխաններ եղան: Հիմնականն այն էր, որ նսեմվեց այս փայլուն համերգի փաստը:

Հույս ունենանք, որ տարվա ընթացքում այսպիսի հրաշալի պայթյուններ դեռեւս շատ կլինեն Ռուսաստանի Դաշնությունում:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Նար-Դոսը՝ բուլղարերեն

Բուլղարահայ մտավորական, թարգմանիչ Հակոբ Օրմանջյանի թարգմանությամբ Պլովդիվի «АДГ» հրատարակչությունը լույս է ընծայել Նար-Դոսի «Աննա Սարոյան» վիպակների եւ պատմվածքների ժողովածուն:

Հակոբ Օրմանջյանը դեռ 1975 թ.-ից Հրանտ Մաթեւոսյանի «Նարինջ զամբիկը» ժողովածուի թարգմանությամբ հայ, մասնավորապես, արդի շրջանի գրականությունը բուլղարերեն ներկայացնելու գործունեության լուրջ հայտ ներկայացրեց: Մինչ այսօր նա բուլղարալեզու ընթերցողի դատին է հանձնել հայ արձակի շուրջ 30 ստեղծագործություններ (Զ. Խալափյան, Վ. Պետրոսյան, Աղ. Այվազյան, Ս. Խանզադյան, Խ. Դաշտենց, Հայկ Խաչատրյան, Կարեն Սիմոնյան, Մկրտիչ Սարգսյան, Մ. Սարյան): Օրմանջյանի թարգմանական հետաքրքրությունները, սակայն, չեն շրջանակվում միայն ժամանակակից գրականության սահմաններում: Նրա հայացքն ընդգրկում է ինչպես հայ դասական (Րաֆֆի, Շիրվանզադե) արձակը, նաեւ մեր վաղ անցյալի գրական մշակույթը (Ագաթանգեղոս՝ «Հայոց պատմություն»):

Վերջին հրատարակությունը՝ Նար-Դոսի «Աննա Սարոյան» ժողովածուն, նվիրված է հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյա հոբելյանին: Թարգմանչի առաջաբանում ներկայացվում է գրողի կենսագրական տվյալները եւ Նար-Դոսի ստեղծագործություններին ընդհանուր մի ակնարկ: Ժողովածուն ընդգրկում է գրողի «Սպանված աղավնի», «Աննա Սարոյան», «Տանտիրոջ աղջիկը» վիպակները, «Ինչպես թժգնեցին», «Ես եւ նա», «Սմբուլն ուխտ գնաց», «Նեղ օրերից մեկը», «Սեւ փողերի տոկոսը» եւ այլ պատմվածքներ:

Գրքի շապիկին՝ XIX դարի թիֆլիսահայ նկարիչ Հակոբ Հովնաթանյանի դիմանկարների շարքը վերարտադրում է նաեւ Նար-Դոսի ապրած եւ ստեղծագործած թիֆլիսյան միջավայրը:

Հայ դասականի ստեղծագործությունների բազմալեզու՝ ռուսերեն, ֆրանսերեն, անգլերեն, պարսկերեն, արաբերեն թարգմանություններին ավելացավ եւ մեկը՝ բուլղարերենը՝ շնորհիվ Հակոբ Օրմանջյանի վերաբերմունքին ու գուրգուրանքին հանդեպ հայ գրականությունը, որ տածում է նա՝ ապրելով օտար հողում:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Բրազիլիայում ավարտվել է ավանդական դիմակահանդեսը

ԲՐԱԶԻԼԻԱ, 2 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բրազիլիայի Ռիո դե Ժանեյրո քաղաքում ավարտվել է ավանդական դիմակահանդեսը, որն ամենահայտնին եւ ամենագունեղն է աշխարհում, այն հրապուրում է բազմաթիվ արտասահմանցի զբոսաշրջիկների:

Հսկայական երաժշտական-պարային ինքնագործ համույթների՝ «սամբայի դպրոցների» երթի հաղթող է ճանաչվել «Իզաբել ավան» խումբը, որն ստեղծվել է տակավին 1946 թվականին:

Մինչդեռ ոստիկանությունն սկսել է ամփոփել զանգվածային զվարճահանդեսի տխուր արդյունքները: Նախնական տվյալների համաձայն, ճանապարհատրանսպորտային պատահարների եւ այլ միջադեպերի հետեւանքով 326 մարդ է զոհվել, ընդ որում, միայն փոքրիկ Էկվադորում՝ ավելի քան 100-ը: Մի քանի հազար մարդ ծանրության տարբեր աստիճանի վնասվածքներ են ստացել:

Թանգարանը պատրաստ կլինի 2007թ-ի աշնանը

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախատեսվում է, որ 2007 թ-ի աշնանը կավարտվի «Ջերարդ Լ. Գաֆեսճյան» ժամանակակից արվեստի թանգարանի շինարարությունը, որն սկսվել է նախորդ տարվա գարնանը:

Ըստ նախագծի՝ թանգարանի հիմնական կառույցը Կընդարձակի Կասկադը, որն արտաքին աստիճաններով եւ ներքին շարժասանդուղքով իրար է կապում Թամանյանի պուրակը եւ Արաբկիր համայնքը: Թանգարանի շենքը կպարունակի նաեւ հանրային հանգստավայրեր, դեկորատիվ լողավազան, քանդակներ, այգիներ, սրճարան եւ բացօթյա կինոթատրոն, որոնք կհյուրընկալեն պատահական անցորդներին ու թանգարանի այցելուներին: Քանիինգ մեծ բարձրությամբ ապակե աշտարակում կիանգրվանի Ջ. Գաֆեսճյանի ապակե հավաքածուն, որն ընդգրկում է ճանաչված ապակեգործներ Ստանիսլավ Լիբենսկիի եւ Յարոսլավա Բրիխտովայի աշխատանքները: Թանգարանի մշտական ցուցադրությունները կներառեն 20-րդ դարի նկարչության եւ քանդակագործության նշանավոր նմուշներ:

ԼՈՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Երկու գիրք հայ ճարտարապետության երախտավոր Թորոս Թորամանյանի մասին

«Ուրիշ ազգերի արվեստների գեղեցկությունը հուզիչ է, հաճախ գրգռող եւ խռովիչ, իսկ մեր արվեստի գեղեցկությունը անդորրող է, հանգստացնող, հախուռվիչ... իսկ մեր արվեստի գեղեցկությունը անդորրող է, հանգստացնող, հաջողության տանող: Հայերը նախահայրերից ժառանգել են շինարարության արվեստը: Քարաշատ Հայաստանը մեր ճարտարապետներին ու վարպետներին տվել է անսպառ նյութ... Մեր ժողովուրդը այդ հլու, հնազանդ նյութի մեջ մարմնացրել է իր հոգին, բաղձանքները, երազները, ճաշակը»: Սրանք մեծանուն ճարտարապետ Թորոս Թորամանյանի ասույթներից են՝ զետեղված ճարտարապետ Նուբար Պատրիկյանի «Թորոս Թորամանյան: Կյանքն ու գործը» գրքում: Փոքր Հայքի Շապին-Գարահիսար քաղաքում 1864 թ. մարտի 18-ին ծնված Թորամանյանն իր մահկանացուն կնքել է 1934 թվականի մարտի 1-ին: 30-ամյա գիտական գործունեության կապակցությամբ մահվանից մեկ տարի առաջ նրան շնորհվել է գիտության վաստակավոր գործչի կոչում: Չափազանց համեստ բնավորությամբ Թորամանյանը եղել է հարգված ու սիրված անձնավորություն, նրա կյանքի ու գործունեության մասին նրա ժամանակակիցների արժեքավոր տպավորություններն ամփոփվել են հայտնի ճարտարապետներ Միքայել Մազմանյանի, Նուբար Պատրիկյանի եւ Գառնիկ Թորամանյանի կազմած «Ժամանակակիցները Թորոս Թորամանյանի մասին» գրքում: Գիտությունների ազգային ակադեմիայի արվեստի ինստիտուտում երկար տարիներ անտիպ մնացած այս երկու գրքերը լույս են տեսել Նուբար Պատրիկյանի ամերիկաբնակ որդու՝ Սիմոն Պատրիկյանի հովանավորությամբ:

Առաջին գրքույկը պատմում է Թորամանյանի կյանքի նախախորհրդային ու խորհրդային շրջանների, ինչպես նաեւ գիտական հայտնագործությունների մասին, իսկ երկրորդ ծավալուն ժողովածուն նրա վառ ու ինքնատիպ անհատականության մասին ամբողջական ու բազմակողմանի պատկերացում է տալիս Նիկողայոս Մառի, Արշակ Չոպանյանի, Լեոյի, Արամ Վրույրի, Ավետիք Իսահակյանի, Մարտիրոս Սարյանի, Աստղիկի եւ մեծաստանդ այլ մարդկանց հոդվածներով: Այս երկու գրքերի հրատարակման առիթով գիտությունների ազգային ակադեմիայի արվեստի ինստիտուտի տնօրեն Արարատ Աղասյանն իր աշխատասենյակում նախորդ օրը հյուրընկալել էր թորամանյանագետ Վարազդատ Հարությունյանին, հրատարակված գրքերը խմբագրած գիտնական ճարտարապետներին եւ այլոց:

Ռ. Գ.

Երկրորդ փառատոնը՝ հունիսին

Հայաստան-սփյուռք հոգեւոր մշակութային կապերի ամրապնդման, հայկական մշակույթի միասնական ներկայացման, համագործակցության զարգացման եւ խորացման նպատակով 2004 թ. Հայաստանում եւ Արցախում անցկացվեց «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական մշակութային անդրանիկ փառատոնը: Փառատոնի անցկացումը եւ գաղափարն այնքան արդիական էին, որ առաջարկվեց դարձնել ավանդական ու անցկացնել երկու տարին մեկ: Եվ ահա օրերս ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի մոտ կայացավ 2006 թ.-ին Հայաստանում անցկացվելիք համահայկական միջոցառումների պետական հանձնաժողովի նիստ, որտեղ էլ հաստատվեց համահայկական միջոցառումների ցանկն ու որոշվեց երկրորդ համահայկական մշակութային «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» փառատոնն անցկացնել հունիսի 23-30-ը ՀՀ-ում եւ ԼՂՀ-ում:

Փառատոնի կազմակերպիչներն են ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը եւ «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» հիմնադրամը: Արդեն մեկ շաբաթ փառատոնի աշխատանքները համակարգող խումբն առաքել է պաշտոնական հրավերները համահայկական բոլոր կառույցներին. արտգործնախարարության միջոցով պաշտոնապես հրապարակվել են փառատոնի հրավերի հայտարարությունը, պայմանները, եւ ինչպես տեղեկացրեց համակարգող խմբի անդամ տկն Թամարա Պողոսյանը. «Մինչեւ մայիսի 1-ը հիմնական մասնակիցների եւ պատվո հյուրերի ցանկը հաստատված կլինի: Բավականին բազմաշերտ աշխատանքներ են տարվում, աշխատակազմն աշխատում է ծանրաբեռնված, եւ կարծես թե մենք կարողանում ենք համահայկական եւ մշակութային կառույցների (Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն, Թեքեյան մշակութային միություն, Համազգային հայ կրթական մշակութային միություն) միջոցով համակարգել այդ աշխատանքներն արտգործնախարարության եւ դեսպանատների միջոցով: Մի խոսքով, սփյուռքի բոլոր կառույցները ընդգրկված են այս աշխատանքների կազմակերպման գործում: Բացի այդ, նաեւ հրավերներ են ուղարկվում անհատներին եւ ակնկալում ենք, որ մինչեւ մարտի 15-ը կավարտվի հայտերի ուղարկման գործընթացը: Այս տարվա փառատոնն առանձնանում է նախորդից, քանի որ այս տարի մենք տոնում ենք Հայաստանի անկախության 15-ամյակը, եւ պատահական չէ, որ փառատոնի բոլոր միջոցառումներում որպես սկզբունքային կարեւոր պահանջ պիտի լինի մեր անկախության ու պետականության արժեւորման խնդիրը»:

Տկն Պողոսյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ արդեն հայտարարված է երկու մրցույթ՝ փառատոնի կազմակերպչական աշխատանքների համակարգման, փառատոնի բացման եւ փակման հանդիսավոր արարողությունների կազմակերպման համար:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Հայ ֆուտբոլիստները կիպրոսյան ստուգարքը չհանձնեցին

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականն անփառունակ մրցելույթներ ունեցավ Կիպրոսի միջազգային 10-րդ մրցաշարում՝ չորս թիմերի մրցավեճում զբաղեցնելով առյուսակը: Առաջին խաղում 0-2 հաշվով ռումինացիներին զիջելուց հետո մեր ֆուտբոլիստները նույնպիսի հաշվով պարտվեցին Կիպրոսի ընտրանուն: Արդեն 18-րդ րոպեին Օկասը գրավեց Հայաստանի հավաքականի դարպասը, իսկ 61-րդ րոպեին Միխայելը 2-րդ գոլը խփեց: Այսպիսով, ՀՀ հավաքականը չհանձնեց կիպրոսյան ստուգարքը Եվրոպայի 2008 թ. առաջնության ընտրական մրցախաղերից առաջ: Երկու հանդիպումներում մեր ֆուտբոլիստներին այդպես էլ չհաջողվեց գտնել մրցակցի դարպասի բանալին: Այս փաստը պետք է լրջորեն անհանգստացնի հավաքականի մարզիչներին: Եվ ընդհանրապես հարկավոր է լրջորեն զբաղվել հավաքականի կազմի ընտրության, նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպման հարցերով, որպեսզի չկրկնվի ընտրական նախորդ մրցաշարի տխուր պատկերը, երբ արդեն մեկնարկում մեր ֆուտբոլիստները ծախողվեցին՝ կրելով չորս անընդմեջ պարտություն:

Ի տարբերություն ՀՀ հավաքականի, ընտրական մրցաշարում նրա մրցակիցները բավական հաջող հանդես եկան: Կիպրոսում, մյուս խմբում ընդգրկված էին Ղազախստանի եւ Ֆինլանդիայի հավաքականները: Նրանց միջեւ կայացած խաղը գրանցվել էր ոչ-ոչի (0-0), իսկ 11 մ հարվածներով հաջողության էին հասել ղազախները (3-1): Եզրափակիչ խաղում Ղազախստանի հավաքականը ուժերը չափեց Ռումինիայի ընտրանու հետ եւ զիջեց 0-2 հաշվով: Եվրոպայի չեմպիոնները դարձան 1-ին խմբի հաղթող: Իսկ 3-րդ տեղի համար մրցավեճում ֆինները 11 մ հարվածներով հաղթեցին Բելառուսի հավաքականին (հիմնական ժամանակում գրանցվել էր ոչ-ոչի՝ 2-2):

Դրվագ Անգլիա-Ուրուգվայ հանդիպումից:

Մեր խմբում մրցաշարի հաղթող դարձավ Ռումինիայի հավաքականը, որը 2-0 հաշվով պարտության մատնեց Սլովենիայի ընտրանուն: Ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մյուս մրցակիցները եւս ուժերը փորձարկեցին ընկերական մրցախաղերում: Սերբիայի հավաքականը հյուրընկալվելիս 1-0 հաշվով հաղթեց Թունիսի ընտրանուն: Բելգիացիներն էլ արտագնա խաղում 2-0 հաշվով առավելության հասան Լյուքսեմբուրգի ֆուտբոլիստների նկատմամբ: Պորտուգալիայի հավաքականը 3-0 հաշվով պարտության մատնեց Սաուդյան Արաբիայի ընտրանուն: Իսկ ափ լեհերը սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով զիջեցին ԱՄՆ-ի ընտրանուն:

Ընկերական մյուս հանդիպումներից ուշագրավ է Իտալիայի հավաքականի կողմից Գերմանիայի ընտրանու ջախջախումը (4-1): Նշենք, որ նման խոշոր պարտություն գերմանացիներն իտալացիներից չէին կրել 1939 թ. սկսած, երբ զիջել էին 2-5 հաշվով: Արդեն 7-րդ րոպեին իտալացիները Ջիլարդինոյի եւ Տոնիի խփած գոլերի հաշվին առջեւում էին 2-0 հաշվով: Այնուհետեւ աչքի ընկան Ռոսին եւ Դել Պիերոն: Եվ միայն 82-րդ րոպեին Հուտին հաջողվեց կրճատել հաշվի տարբերությունը:

Աշխարհի հնգակի չեմպիոն բրազիլիայի հավաքականը Մոսկվայում 1-0 հաշվով պարտության մատնեց ռուսներին: Բրազիլացիներին հաղթանակ պարգեւեց Ռոնալդոյի խփած միակ գոլը: Ադրբեջանի հավաքականը հյուրընկալվելիս ոչ-ոչի (0-0) խաղաց ուկրաինացիների հետ:

Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. Իսպանիա-Կոտ դ'Իվուար՝ 3-2, Վենեսուելա-Կոլումբիա՝ 1-1, Հարավային Կորեա-Անգոլա՝ 1-0, Մակեդոնիա-Բուլղարիա՝ 0-1, Ալբանիա-Լիտվա՝ 1-2, Սենեգալ-Նորվեգիա՝ 2-1, Մալթա-Վրաստան՝ 0-2, Իսրայել-Դանիա՝ 0-2, Թուրքիա-Չեխիա՝ 2-2, Արգենտինա-Խորվաթիա՝ 2-3, Ավստրիա-Կանադա՝ 0-2, Իռլանդիա-Շվեդիա՝ 3-0, Հոլանդիա-Էկվադոր՝ 1-0, Ֆրանսիա-Սլովակիա՝ 1-2, Հս. Իռլանդիա-Էստոնիա՝ 1-0, Ուելս-Պարագվայ՝ 0-0, Անգլիա-Ուրուգվայ՝ 2-1, Շոտլանդիա-Շվեյցարիա՝ 1-3:

Երիտասարդ բռնցքամարտիկների պատրաստվածությունը չգոհացրեց մասնագետներին

Մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզադահլիճում իրենց մրցավեճն ավարտեցին բռնցքամարտի հանրապետության երիտասարդական առաջնության պարգեւները վիճարկող բռնցքամարտիկները: Մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 350 հազար դրամ էր, որը բաշխվեց քաշային 11 կարգերում մրցանակակիր դարձած բռնցքամարտիկների միջեւ: Ըստ քաշային կարգերի Հայաստանի երիտասարդների չեմպիոններ հռչակվեցին Հայկ Մկրտչյանը (48 կգ), Դերենիկ Գիժլարյանը (51 կգ), Ազատ Հովհաննիսյանը (54 կգ), Ռոբերտ Եղիցյանը (57 կգ), Միքայել Օհանյանը (60 կգ), Արման Հովիկյանը (64 կգ), Անդրանիկ Առուստամյանը (69 կգ), Խաչատուր Պետրոսյանը (75 կգ), Տոլիկ Անանիկյանը (81 կգ), Պավել Խաչատրյանը (91 կգ) եւ Վաղարշակ Ասլանյանը (գերծանր քաշ):

Անդրադառնալով մրցաշարի արդյունքներին, Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչ Դերենիկ Ոսկանյանը նշեց, որ ընդհանուր առմամբ առաջնության մասնակիցների խաղամակարդակը ցածր էր: Նախորդ տարվա առաջնությունում ավելի համառ ու հետաքրքրական մրցապայքար էր ծավալվել: Ըստ մարզչի, միջազգային պատանեկան ռինգում աչքի ընկած մեր բռնցքամարտիկները, բացառությամբ Ազատ Հովհաննիսյանի, չկարողացան առաջնությունում իրենց ինչպես հարկն է դրսեւորել: Նույն կարծիքին էր նաեւ Հայաստանի մեծահասակների հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանը: Նա եւս առանձնացրեց 54 կգ քաշային կարգում չեմպիոն հռչակված Ազատ Հովհաննիսյանին, նշելով, որ կային էլի մի քանի երիտասարդ բռնցքամարտիկներ, որոնք վատ տպավորություն չթողեցին:

Մարտի 28-ից ապրիլի 2-ը Հայաստանի երիտասարդ բռնցքամարտիկները կմասնակցեն Դոնեցկում կայանալիք «Դոնբասի գավաթի» միջազգային մրցաշարին: Այդ մրցաշարը մեր բռնցքամարտիկների համար ուժերի եւս մեկ փորձարկում կլինի սեպտեմբերին կայանալիք աշխարհի առաջնությունից առաջ:

Դարչինյանն ու Աբրահամը շուտով ռինգ դուրս կգան

IBF-ի վարկածով միջին քաշում աշխարհի չեմպիոն Արթուր Աբրահամն իր տիտղոսի հերթական պաշտպանության համար առաջիկա մենամարտը կանցկացնի ապրիլին: Հայ բռնցքամարտիկի մրցակիցն այդ մենամարտում կորոշվի մարտի 24-ին: Այդ օրը ռինգ դուրս կգան Էդիսոն Միրանդան եւ Հովարդ Իստմանը:

Եթե Արթուր Աբրահամը դեռեւս պետք է սպասի իր մրցակցի ի հայտ գալուն, ապա IBF-ի վարկածով թեթեւագույն քաշում պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանին հարկ կլինի այսօր ռինգ դուրս գալ: Աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի համար մենամարտում նրա մրցակիցը կլինի Դիոսդադո Գաբին: Այդ մենամարտը կկայանա ԱՄՆ-ի Կալիֆոռնիայի նահանգի Սանտա Ինեզ քաղաքում:

Արմեն Նազարյանի հերթական պարգեւը

Համբուրգում անցկացված ձյուդոյի աշխարհի գավաթի խաղարկությունում հաջող հանդես եկավ անցյալ տարվա Եվրոպայի չեմպիոն Արմեն Նազարյանը: 66 կգ քաշային հրազդանցի ձյուդոիստը, որ Հայաստանի միակ ներկայացուցիչն էր այդ մրցումներում, արժանացավ բրոնզե մեդալի:

Սարգիս Սարգսյանը վերադառնում է կորտ

Հայաստանի թենիսիստների առաջատար Սարգիս Սարգսյանը, որ անցյալ տարի հրաժեշտ էր տվել մեծ թենիսին, կրկին որոշել է կորտ վերադառնալ: Նա մասնակցեց Լաս Վեգասի մրցաշարին: Բնականաբար երկարատեւ ընդմիջումը չէր կարող չանդրադառնալ Սարգսի մարզավիճակի վրա: Նա երկու խաղափուլում պարտվեց գերմանացի Նիկոլաս Կիֆերին (3-6, 2-6):

Խենտոն կներկայացնի չեմպիոնների նոր գավաթը

Ինչպես հայտնի է, եվրոպական ակումբային ֆուտբոլի ամենապատվավոր մրցանակը՝ չեմպիոնների գավաթն անցյալ տարի ընդմիշտ հանձնվեց անգլիական «Լիվերպուլին», որը 5-րդ անգամ դարձավ գավաթակիր: Ուստի չեմպիոնների լիգայի ընթացիկ խաղարկության մասնակիցները վիճարկում են նոր մրցանակը, որը հանրությանը կներկայացվի մարտի 10-ին Փարիզի մերձակայքում գտնվող Սեն Դենիի քաղաքապետարանում:

Նոր գավաթը, որի վրա փորագրված են նախորդ 50 խաղարկությունների հաղթողների անունները, կներկայացնի Մադրիդի «Ռեալի» լեգենդար ֆուտբոլիստներից մեկը՝ Ֆրանցիսկո Խենտոն, որը թիմի կազմում 1956 թ. դարձել է պատվավոր մրցանակի առաջին դափնեկիրը: Խենտոն միակ ֆուտբոլիստն է, ով վեց անգամ նվաճել է չեմպիոնների գավաթը:

Այնուհետեւ Խենտոյից կվերցնի «Լիվերպուլի» ավագ Սթիվեն Ջերարդը, որն անցյալ տարվա «Միլանի» հետ եզրափակիչ հանդիպման հերոսներից է: Երկու ֆուտբոլիստները չեմպիոնների գավաթը կհանձնեն ՈՒԵՖԱ-ի գործադիր տնօրեն Լարս Կրիստեր Օլսոնին, որն էլ իր հերթին այն կփոխանցի Փարիզի քաղաքապետ Բերտրան Դելանոեին: Պատվավոր մրցանակը կմնա Փարիզում եւ մայիսի 17-ին կհանձնվի «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում կայանալիք եզրափակիչ խաղում հաղթած թիմի ավագին:

Ընդհանրապես, սկսած 1997 թ. չեմպիոնների գավաթակիրը հանդիսավոր արարողության ժամանակ պատվավոր մրցանակը հանձնում է ՈՒԵՖԱ-ին, որն էլ իր հերթին փոխանցում է այն քաղաքի ներկայացուցիչներին, որտեղ տեղի է ունենալու եզրափակիչ հանդիպումը: Նշենք, որ նոր մրցանակի ներկայացման հանդիսավոր արարողությունն ուղիղ հեռարձակմամբ ցուցադրվելու է եվրոպական հեռուստաալիքով: Դրանից հետո տեղի է ունենալու չեմպիոնների լիգայի 1/4 եւ 1/2 եզրափակիչ փուլերի վիճակահանությունը: Ընդ որում, «կույր» է լինելու վիճակահանությունը, եւ հնարավոր է, որ միեւնույն երկրի ներկայացուցիչները միմյանց հետ զույգեր կազմեն: Առաջին անգամ

նման վիճակահանությունն անցկացվելու է այն քաղաքում, որտեղ կայանալու է եզրափակիչ հանդիպումը: Վիճակահանության մասնակիցներից մեկը կլինի Լորան Բլանը՝ 1998 թ. Ֆրանսիայի հավաքականի կազմում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին արժանացած ֆուտբոլիստը:

Աղասին վերսկսեց ելույթները

Դուբայում մեկնարկել է 1 մլն դոլար մրցանակային հիմնադրամով թենիսի խոշոր միջազգային մրցաշարը: Մոտ երկամսյա ընդմիջումից հետո, որ պայմանավորված էր վնասվածքով, կրկին կորտ դուրս եկավ Անդրե Աղասին: Վերադարձը հաջող էր: Նա պարտության մատնեց Մեծ Բրիտանիայի ներկայացուցիչ Ռուսեդսկուն (7-6, 6-0): Հաջորդ փուլում Աղասին պարտվեց գերմանացի Ֆաունին (5-7, 5-7): 35-ամյա Աղասին մրցաշարում հանդես էր գալիս 4-րդ համարի տակ:

Իսկ ուժեղագույն ութնյակը գլխավորում է շվեյցարացի Ռոջեր Ֆեդերերը: Նա եւս մրցաշարը սկսեց հաղթանակով՝ պարտության մատնելով Վավրինկային (7-6, 6-3): Ռուսաստանցի Մարատ Սաֆինն էլ երկարատեւ ընդմիջումից հետո վերադարձը կորտ նշանավորեց հաղթանակով՝ առավելության հասնելով Նիկոլայ Դավիդենկոյի նկատմամբ (4-6, 6-2, 6-2): Սակայն նա էլ հաջորդ փուլում պարտվեց բելգիացի Օլիվյե Ռոխուսին (6-7, 4-6): Հաջորդ փուլ դուրս եկան նաեւ Նադալը, Բերդիչը, Ստեպանեկը եւ Յուժնին:

VIVAcell
Ձեր ընտրանքը

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՎիվաՍելը հայտարարում է.

Հարգելի ՎիվաՍելի բաժանորդներ,

ՎիվաՍելը ցանկանում է հայտնել, որ միջազգային զանգերի հետ կապված բոլոր բարդությունները, որոնց հետ Դուք առնչվել եք կատարելով կամ ընդունելով զանգեր՝ տարբեր միջազգային ուղղություններից, առաջանում են Արմենտելի պատճառով, եւ կապված չեն ՎիվաՍելի ցանցի որակի հետ:

Հայաստանում, Արմենտելի մենաշնորհի պատճառով, միջազգային հեռախոսազանգերի ցանկացած օպերատոր ստիպված է իր միջազգային ելքն ապահովել Արմենտելի միջոցով:

Հետեւաբար եւ դժբախտաբար բոլոր միջազգային զանգերը կախված են Արմենտելի ցանցից, եւ այդ ցանցի թերությունները ազդում են միջազգային զանգերի որակի վրա:

Մենք այս հարցով դիմել ենք Արմենտելին եւ պահանջել ենք իրավիճակի շտկում: Նաեւ ներկայացրել ենք բողոք ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին եւ պահանջել ենք շտապ միջամտություն վերը նշված իրավիճակը շտկելու համար:

Ծանուցում

Արմենտելը տեղեկացնում է

2006 թվականի փետրվարի 20-ից (մինչեւ մարտի 20-ը) միայն մուտքային զանգերի հնարավորությամբ միացվել են հիմնական (ֆիքսված) հեռախոսակապի բոլոր այն բաժանորդների հեռախոսագծերը, որոնք անջատվել են հեռախոսագծի (dial-up) օգտագործմամբ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունից օգտվելու ընթացքում կատարված միջազգային զանգերի պարտքերի համար:

Այդպիսի պարտքեր ունեցող բոլոր բաժանորդները կարող են անձնագրով ներկայանալ Արմենտելի իրենց սպասարկող ստորաբաժանում եւ կնքել համաձայնագիր՝ նշված պարտքերը տարաժամկետ վճարումներով մարելու վերաբերյալ: Համաձայնագիր կնքած բաժանորդների հեռախոսակապը կվերամիացվի՝ առանց միջքաղաքային եւ միջազգային ելքային զանգերի հնարավորության:

Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի

Քննարկվելու են սակագների վերանայման հայտեր

Մարտի 10-ին, ժամը 11-ին ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովում (Սարյան փ. 22) կայանալու է նիստ, որում քննարկվելու են «ՀայՌուսգազարդ» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից ամսական մինչեւ 10,0 հազար նորմալ խորանարդ մետր սպառում ունեցող սպառողներին (բաժանորդներին) վաճառվող բնական գազի սակագնի ու ամսական 10,0 հազար նորմալ խորանարդ մետր եւ ավելի սպառում ունեցող սպառողներին (բաժանորդներին) վաճառվող բնական գազի յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա սակագնի հաշվարկման բանաձեւի, ինչպես նաեւ Գազամատակարարման համակարգի օպերատորի ծառայության մատուցման («ՀայՌուսգազարդ» ՓԲԸ), Գազամատակարարման համակարգի բաշխման գործունեության («ՀայՌուսգազարդ» ՓԲԸ), Գազամատակարարման համակարգի փոխադրման գործունեության («ՀայՌուսգազարդ» ՓԲԸ, «Տրանսգազ» ՍՊԸ) սակագների վերանայման հայտերը:

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 03.03.2006թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	450.65	446.10	455.20
EUR	1	ԵՎՐՈ	537.22	534.00	540.40
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	16.08	15.10	17.00

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO www.azg.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Քանաքեռ-Զեյթուն բժշկական կենտրոն» ՓԲ ընկերությունը ՔԶԲԿ-ԱԶԲ 06/03 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ընկերության կարիքների համար բժշկական սարքավորումների ձեռքբերման նպատակով: Հրավերն ստանալու համար անհրաժեշտ է 850 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայէկոնոմբանկ», Արաբկիրի մասնաճյուղ, 163058110209 հաշվեհամարով եւ սույն հայտարարության հրապարակմանը հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, Հ. Ներսիսյան-7, հեռ. 28-58-09

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի հիման վրա, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ համապատասխան լիազորագրի հիման վրա:

Հայտերի բացման օրն է՝ 17.03.06 թ., ժամը 12:00:

Դպրոցական պայուսակների գնում

Ջինիշյան Հիշատակի Հիմնադրամը (ՋՀՀ) իր բարեգործական ծրագրի շրջանակներում կգնի 7-17 տարեկան աղջիկների եւ տղաների համար նախատեսված տեղական արտադրության 500-600 հատ դպրոցական պայուսակ: Ջինիշյան Հիշատակի Հիմնադրամի գրասենյակ կարող են դիմել ՀՀ-ում գրանցված տեղական դպրոցական պայուսակներ արտադրող/վաճառող ձեռնարկությունները: Հետաքրքրված ձեռնարկությունները անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը ստանալու համար կարող են դիմել 2006 թ-ի Մարտի 9-ից 30-ը, ժամը 10.00-17.00-ն հետեւյալ հասցեով՝ ք, Երեւան, Աբովյան 34, բն. 5. ***Հեռ: 54 44 17; 54 44 18.***

«ՖԻՆՔԱ» ֆինանսական կազմակերպությունը հայտարարում է մրցույթ խմբային փոխառությունների բաժնի Փոխատվական մասնագետի թափուր աշխատատեղի համար

Պահանջներն են

- բարձրագույն կրթություն (նախընտրելի է տնտեսագիտական)
- հաղորդակցման եւ շփման հմտություններ
- նվիրվածություն աշխատանքին
- ռուսերենի եւ անգլերենի իմացությունը նախընտրելի է

Միկրոֆինանսական մասնագետի պարտականություններն են

- Հաճախորդների ներգրավում կազմակերպություն
- փոխառուի բիզնեսի գնահատում
- փոխառության վերահսկում՝ մինչեւ մարման վերջնաժամկետը

Փաստաթղթերը ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝
Ագաթանգեղոսի 2 ա (կրկեսի հարեւանությամբ)
հեռ. 58-48-63, 54-55-31/ 32, 52-27-12
Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ 2006 թ. մարտի 17-ը

ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԱՅԻՆՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ՆՈՐ ՍԱԿԱԳՆԵՐ

ՄԱՐՏԻ 1-ից

6000 դրամ 4000 դրամ ԽՈՍԵԼԱԺԱՄԱՆԱԿ 90 օր ՎԱՎԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏ

ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՑԵՐԵԿԱՅԻՆ 7:00 - 23:00 դրամ/րոպե	ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ 23:00 - 7:00 դրամ/րոպե
ՎիվաՍելի ցանցում	80	70
Մնացած բոլոր ուղղություններով*	90	80
SMS տեղական և միջազգային	20	20

* քաղաքային, բջջային, ՀՀ-ում, ԼՂՀ-ում

20% ԱԱՀ ՆԵՐԱՌՅԱԼ

ԱՆՎՃԱՐ 111 ԹԵԺ ԳԻԾ

(093) 297 111
անվճար միայն ՎիվաՍելի բաժանորդների համար

www.vivacell.am

VIVAcell Ձեր ընտրանքը

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 2.03.2006, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատանը: